

Primorski dnevnik

Plačnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 60 lir

TRST, nedelja, 6. aprila 1969

Leto XXV. - Št. 80 (7274)

Srednji vzhod in splošen mir

PREJŠNJI TEDEN so se v New Yorku začeli razgovori stalnih predstavnikov štirih velesil v Združenih narodih v zvezi s Srednjim vzhodom. Za poizkus iskanja rešitve ali vsaj podlage, kateri naj bi sponela nadaljnja prizadevanja za mir, je vsekar vreden pozornosti, čeprav ne vzbujajo velikega upanja. Sedanji poizkus je danes mnogo težavnejši kakor vsi prejšnji. Vendar pa je jasen obraz velikih zaskrbljenosti velikih držav zaradi hujših mednarodnih posledic, ki bi jih lahko imel arabsko-izraelski spopad.

Vsekar so dosedanje izkušnje pokazale, da brez sodelovanja velikih držav ne more biti v Združenih narodih nobena akcija uspešna.

Zato uživa nedvomno ta sestanek podporo vseh miroljubnih sil. Izrael ni bil nikoli tako samjen in nikoli ni imel ožje manevrskega prostora, kakor danes, ko se odkrito pojavlja proti skupni akciji stalnih članic varnostnega sveta.

Jasno, da se v zvezi s temi ovirami prizadevanja za mir na Srednjem vzhodu postavlja prasanje, kaj štirje veliki lahko koristnega storijo in v kakšnem času se lahko pričakujejo učinki njihovega nastopa in ali njihov prvi sestanek omeni tudi upanje, da bodo ojni spopadi na Srednjem vzhodu prenehali.

Ne glede na to je treba ugovoriti, da se Sovjetska zveza dosedanjim borbi velikih sil vpliva področja, za njihovo preoblikovanje, ohranitev ali razpiranje privarja v zgodovinski diplomacije pojavljajo v enakomerni vlogi »pristojne sile«: isto mizo, za katero sedijo tudi »klaslični« gospodari Srednjega vzhoda, prejšnji notetelji vseh vojno političnih in gospodarskih pravic in ki so tudi današnji izkoriščevalci navnega bogastva ter zaščiteni velikega števila režimov na tem delu sveta.

Ne glede na to ali bo njen acrt za izvajanje resolucije varnostnega sveta o Srednjem vzhodu sprejet, zavrnjen ali pa premenjen, je Sovjetska zveza že dosegla važen uspeh v razširjenju svojega vpliva na Srednjem vzhodu. Na Srednjem vzhodu in dalje proti jugu Arabije, proti Perzijskemu zalivu in se lije.

Velika Britanija in Francija sta skupno z ZDA sprejeli Sovjetsko zvezo kot svojega enopravnega partnerja, kot silo lastnih interesov in pravica, ki ter obveznosti na Srednjem vzhodu. To se do sedaj ni nikoli zgodilo v taki obliki, čeprav so v Združenih narodih Sovjetski nastopi in sovjetske pobude pogosto zajemali tudi probleme Srednjega vzhoda.

V borbi za vplivna področja na Srednjem vzhodu, predvsem na ZDA, storile vse, da bi se sedanja konferenca štirih velesil, čeprav samo formalno, okrepila. Združenih narodov in da se omeji na raven voditelja ne bi spremenila v posebno zgodovinsko konferenco velikih sil o Srednjem vzhodu na višji ravni.

Značilno je, da so za navzočnost Sovjetske zveze na teh razgovorih poskrbele prav ZDA, kar se znanje v precepu med svojimi ambicijami, oljkoskega vodstva in nujnostjo, da se z njegovo oboroženostjo spopada Sovjetsko zvezo na Srednjem vzhodu.

Sovjetska vlada je spodbujala predlagala program ukrepov, katerim bi se izvedla resolucija varnostnega sveta, in ta program je poslala ameriški Washington s predlogom, naj bi ga skušali na dvostranski razgovorih uskladiti, kakor bi ga ena in druga stran »odločno priporočala« svojim zaveznikom med vojskujočimi se silami. To bi bilo nekakšno nadaljevanje Glasbora (sestanek Johnson-Kosigin junija 1967, takoj po arabsko-izraelski vojni).

Zaradi sprememb v ameriškem vodstvu in zaradi skrbi, da se sumi zahodnih blokov, ki bi se ZDA neposredno pogajale z Moskvo, in zaradi česar ima tudi Kitajska svoje mesto, je ameriška vlada, kotlikor je mogla, odlašala privo-
litev v ta pogajanja v želji, da goče razlogov predlog kolikor možnega izkoristi za okrepitev svojega blokovega vodstva.

nosi s Francijo. ZDA so pripravile svoj »delovni dokument« o Srednjem vzhodu kot odgovor na sovjetskega. Hkrati so načelno sprejele prejšnji francoski predlog o štiristranskih razgovorih.

Sovjetska zveza ni imela nič proti temu, da se sestanka udeležijo tudi tradicionalni gospodarji Srednjega vzhoda, t.j. Velika Britanija in Francija.

Ze s samim začetkom te konference ima glavno izgubo vsekar Izrael. Ze s samim sklicanjem štiristranske konference je zavrnjena njegova teza o neposrednih razgovorih vojskujočih se strank. Nasproti izraelski izoliranosti pa se je izboljšal položaj Arabcev, ki so ze s samim začetkom konference mnogo pridobili.

Glavni koristnik pa je vsekar mednarodni politični in strateški položaj Sovjetske zveze v Sredozemlju in na Srednjem vzhodu, kamor ni imel nekoč niti sovjetski arheolog dostopa.

Štirim velesilam bo seveda uspelo premakniti stvari z mrtve točke, če bodo iskale tak mir, ki ga sprte stranke ne bodo imele za vsiljenega, in če bodo spoštovale resolucijo varnostnega sveta iz leta 1967, ob sestavljanju katere so same sodelovale. Sicer pa so ze na prvem sestanku poudarili, da bo izhodisce njihovih prizadevanj prav ta resolucija.

Dosedanji razvoj dogodkov je pokazal, da so nesoglasja številna tudi glede tolmachenja te resolucije. Vsaka posamezna velesila različno tolmači resolucijo, pač v skladu z lastnimi interesi in smotri. To je prišlo do izraza tudi pri vseh njihovih dosedanjih akcijah in tudi pri samih predlogih za rešitev spora, kolikor so do se danes znani.

ZDA so imenja, da gre za skupek stvari, ki potrebuje celotno rešitev. Pri tem pa do dajajo, da so nujni potrebni »manjši popravki meje«, da bi Jeruzalem mogel biti enotno mesto pod jurisdikcijo Izraela in da bi se sporazum ustvaril na podlagi mirovnih dogovorov med arabskimi državami in Izraelom.

Sovjetski načrt pa predvideva rešitev v posameznih obdobjih. Najprej izjave vojskujočim se državam, da so pripravljene ukiniti vojno stanje ter da bodo upoštevale suverenost in ozemeljsko celovitost vseh držav Srednjega vzhoda ter da bodo na miren način reševale vsa vprašanja po postopnem umiku izraelskih čet. Varnostni svet bi sprejel sklep o jamstvih arabsko-izraelskih meja. Sporazum bi se sklenil v okviru Združenih narodov brez neposrednih pogajanj vojskujočih se strank.

Francoski predlog pa izhaja iz stališča, da se mora Izrael nujno obvezati, da se bo umaknil iz arabskega ozemlja, kar je »povzročeno sporazumnim popravkom«. Arabci pa bi morali podati izjavo o ukinitvi vojnega stanja in o priznanju Izraela kot države. Zatem bi se v posameznih razdobjih izvajala resolucija varnostnega sveta.

Kakor je znano, zavržata obe vojskujoci se strani vsako vsiljeno rešitev toda z različnih pogledov. Arabci so na primer ocenili ameriški predlog kot podporo Izraelu, Izraelci pa še dalje ignorirajo sestanek štirih velesil. Po njihovem mnenju kakršenkoli sklep velikih sil oslabi odgovornost držav Srednjega vzhoda, da bi dosegle mir z medsebojnimi sporazumi. Izrael še dalje vztraja pri neposrednih pogajanjih z Arabci, to se pravi za kapitulacijo Arabcev.

Arabske države, ki sprejmejo resolucijo varnostnega sveta in pristopijo velikih držav na njeno izvajanje, imajo dovolj razlogov, da odločno poudarjajo, da nihče ni dobil njihovega pooblastila za pripravo vsiljene rešitve, ne da bi se ozirala na razpoloženje prebivalstva Srednjega vzhoda, ter da mora štiristranska konferenca ostati strogo v okviru skrbi za uresničenje že sprejete resolucije Združenih narodov.

V takšnem stanju lahko že sam sporazum o sestanku štirih velesil lahko prinese nekaj upanja, da so te voljne učinkovito delovati, bodisi v medsebojni izmenjavi misli, kar tudi v razgovorih s svojimi varovalci na Srednjem vzhodu. Seveda ta pripravljenost ni samo odraz dobre volje, temveč tudi realna potreba, kajti čas, ki je potekel, je deloval ne samo v škodo interesov držav Srednjega vzhoda, temveč tudi v škodo mednarodne varnosti in splošnega mira.

PONOVNO POROČILO URADNE AGENCIJE

Nadaljuje se kongres kitajske partije

Filmski posnetek otvoritve posvečen predvsem Maoetungu

PEKING, 5. — Agencija »Nova Kitajska« objavlja poročilo o številnih zborovanjih in sestankih, do katerih je prišlo po vsej Kitajski sredi predloženega kongresa kitajske komunistične partije. Agencija pravi, da je prišlo do ljudstva z učinkovito masovno kampanjo, da bi proslavilo konkretni prispevek, ki ga predstavlja deveti kongres, ki se vrši pod predsedstvom Mao Ce Tungja. Agencija pojasnjuje, da so vsi sloji kitajskega prebivalstva člani partije, delavci, kmetje, vojsaki in revolucionarni intelektualci organizirani po vsej deželi študijske tečaje, na katerih preučujejo Mao Ce Tungove nauke in njih uveljavljanje v življenju glede specifičnih vprašanj sedanjega boja. Na tak način so delavci pomembnega petrolejskega centra v Ta-chingju dosegli velike proizvodne uspehe.

Agencija tudi pravi, da so delavci povsod dosegli pomembne uspehe na osnovi naukov devetega kongresa partije. Tiskarji v Fiwu-hanu so tiskali novo izdajo del Mao Ce Tungja v izredno skrbni opremljeni listi. Kovinarji istega mesta so za 20 odstotkov zvišali proizvodnjo v odnosu na marec.

Pekinska televizija je v četrtletni razpis 20 minut trajajoč filmski posnetek z 9. kongresa kitajske partije. Film je bil posnet na prvem otvoritvenem dnevu kongresa in po večini posvečen pred sednikom Mao Ce Tungu, ki je imel uvodni govor.

Gledalci so dobili vtis, da je Mao Ce Tung v resnici v dobrem zdravstvenem stanju in da je bil med celotnim zasedanjem dobre volje.

Se seje varnostnega sveta OZN, ki se je zaključila z obsodbo Izraela zaradi bombardiranja jordanskih vasi

volje. Mahal je in se razgovarjal z delegati, ki so mu burno ploskali. Prečital je zelo kratek govor pred mikrofonom. Govor je verjetno obsegal samo dve tipkani strani, nakar je pričel citati podpredsednik Lin Piao obseiren referat. Na televizorskem ekranu so poleg tega prikazali še Cu En Lajja in soprogo Mao Ce Tungja v vojaški uniformi.

Ta film, prvo uradno sporočilo o delu kongresa in sedanja kratka vest o sporednih manifestacijah je dosegal vse, kar se zanesljivo ve o kongresu. Današnja vest predstavlja edino izredno potrditev, da kongres se vedno traja, saj ni prav gotovo niti znano, kje se vrši. Po vsej verjetnosti gre za predel »preporočenega mesta«, kjer je sedež CK kitajske partije in drugih najvišjih državnih uradov.

Siloviti boji blizu Sajgona

SAJGON, 5. — Osvobodilne sile so preteklo noč napadle ameriško bazo kakih štirideset km severozahodno od Sajgona, kjer se je razvil dve uri trajajoč silovit boj. Partizanske enote so najprej bombardirale bazo z raketami in težkimi topništvom, nato pa so prešle v napad. Na pomoč obleganim so prihiteli bombniki, oboroženi helikopteri in artilerija, dokler ni bil napad odbit. Američani so imeli dve žrtvi in več ranjenih. Izgube nasprotnikov so po ameriških poročilih »težke«.

Se seje varnostnega sveta OZN, ki se je zaključila z obsodbo Izraela zaradi bombardiranja jordanskih vasi

PRVA URADNA REAKCIJA IZ TEL AVIVA

Izrael ponavlja nasprotovanje posvetovanju štirih velikih

Izraelski minister za informacije je izjavil, da posvetovanja »ne morejo prinesiti nič dobrega«. Izrazil je bojazen, da ZDA podležejo vplivu Francije

JERUZALEM, 5. — Izraelski minister za informacije je po radiu izjavil, da »po prvem sestanku predstavnikov štirih velesil v varnostnem svetu o Srednjem vzhodu ostanemo na našem stališču: nič dobrega ne morejo prinesiti ti razgovori in mi jim še vedno odločno nasprotujemo«.

Ta izjava je prva izraelska uradna reakcija na začetek razgovorov v New Yorku. Minister je izrazil zaskrbljenost zaradi možnosti vpliva Francije na stališče ZDA. Ameriško stališče, ki je za Izrael že nespremenljivo, ker je izraelska vlada zavrnila ameriško spomenico, bi se po mnenju ministra lahko še bolj spremenilo pod vplivom Francije.

»Seveda« je izjavil minister, Francija ni Sovjetska zveza, in mi znamo razlikovati med tema državama. Toda kar se tiče Srednjega vzhoda, sta našli skupen imenovalček, kakor to dokazuje njuno stališče v varnostnem svetu, kjer sta odklonili obsodbo arabskega terorizma. Rajši sledi ta arabskim državam, namesto da bi skušali vplivati nanje.«

Gallili je trdil, da so razgovori v New Yorku že imeli »dve neprijetni posledici«: po njegovem mnenju ti razgovori oslabljajo arabske države potrebe, da sklenejo mir z Izraelom, in škodujejo Jar-ringovemu poslanstvu, ker dopuščajo arabskim državam domnevo, da lahko pričakujejo nekaj več od štirih velesil, kakor od U Tanovega posebnega odposlanca.

Na koncu je minister znova izjavil, da Izrael ne bo mogel biti predmet mešetarjenja med velikimi državami in da bi znal zavrniti vsako odločitev, ki bi škodovala njegovim koristim.

Arabel so imenja, da bo nastop štirih velesil lahko učinkovit, samo če bo nova ameriška uprava mogla ali hotela pritiskati na Izrael. Izraelce bo treba prepričati, da vse dotlej dokler bodo na arabskem ozemlju, ne morejo pričakovati drugega nego arabski odpor.

Kakor je znano, so tako Arabci kakor Izraelci sporočili, da ne bodo nikoli sprejeli »vsiljene rešitve«. Na podlagi izjav na obeh straneh pa ni nobenega dvoma več da Arabci in Izraelci, če bi jih prepustili samim sebi, ne bi mogli doseči sporazuma.

Dejstvo, da Arabci odklanjajo neposredna pogajanja z Izraelci, medtem ko ti vztrajajo na njih, dokazuje, da ne zastopuje niti soglasna resolucija varnostnega sveta za zblizanje dveh nasprotnih stališč. Zato je potrebna izjra na podporo sklepov varnostnega sveta, ki po mnenju nekaterih opazovalcev lahko pride od štirih velesil, ki so stalne članice varnostnega sveta in ki so na drugi strani neposredno zainteresirane

Vesele
velikonočne
praznike
vošči
všem
čitatelem

PRIMORSKI DNEVNIK

ŠE VEDNO NAPETO OZRAČJE NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

Izvršni odbor KPČ kritizira novinarje

Še zlasti poudarja enotnost partijskega vodstva in zagovarja utemeljenost uvedbe preventivne cenzure

PRAGA, 5. — Položaj v CSSR je še vedno napet, čeprav se nekoliko čuti praznično vzdušje in dajejo na splošno boljši vtis praške ulice, po katerih je precej tujih turistov. Za nekako novo »znamenitost« so si Izraelci sedež sovjetske letalske agencije, katerega so pretekli teden v noči med petkom in soboto demonstranti razbili, med manifestacijami po mnogovrstni tekmi reškoslovaške reprezentance nad sovjetsko na hokejskem svetovnem prvenstvu.

Se nadalje krožijo najrazličnejše vesti o spremembah v vodstvu, o stanju pripravljenosti češkoslovaške policije in vojske in o prihodih novih sovjetskih enot.

Edino resnično novost predstavlja stališče izvršnega odbora CK, ki je bilo danes objavljeno v glasilu KPČ »Rude pravo« in ki ostro kritizira stališče, ki ga je zavzelo združenje novinarjev. Pri tem pa ni zamislivo samo to dejstvo, temveč zelo odločno in večkratno poudarjanje enotnosti v vrstah izvršnega odbora.

Izvršni odbor CK KPČ kritizira stališče združenja novinarjev, ki ga je sprejelo takoj po obnovitvi cenzure in ko so obnovili svoje zaupanje v tovaršev: »Svoboda, črnika, Dubčka, Smrkovskega in Husaka«, ki skupno predstavljajo vodstvo dr-

žave in bojazen, da se bo z obnovo cenzure zrahilala povezava med ljudstvom in njegovimi voditelji.

V izvršnem odboru sta poleg že navedenih petih predstavnikov še: Evžen Erban, predsednik nacionalne fronte in Lubomír Štrougal, predsednik začasnega biroja češke partije, ki oba spadata v konzervativno usmerjeno krilo centralnega komiteja. V izjavi se izraža začudenje, da so novinarji izjavili svojo podporo samo nekaterim osebam, ne pa prezidiju centralnega komiteja kot celoti. Gre za metodo, ki je niso prvič uporabili in ki se jo lahko ucaji kot poskus ošibitve avtoritete vrhovnega partijskega organa.

Poleg tega je združenje novinarjev zavrnilo kritiko na račun sredstev obveščanja s strani prezidija CK in na tak način novinarji obtožujejo prezidij, da noče po resnici obveščati javnosti. Združenje novinarjev poleg tega ni obsodilo protisocialistične sile, kar se lahko na osnovi preteklih izkušenj omeni kot obrambo teh protisocialističnih sil.

Glede predloga združenja, da naj bi okrepili odgovornost vodilnih organov tiska, je izvršni odbor mnenja, da so uživali v preteklih mesecih veliko svobode, ki jim je omogočila, da bi lahko dokazali svoj čuti odgovornosti do sklepov komunistične partije. Zadnje številke listov »Zitřek«, »Politika« in »Listy in nekaterih drugih pa dokazuje, kakšna je ta politična odgovornost.

Daljši čas se je prezidij CK trudil, da bi popravi napake prešli novinarje, da naj ponagajajo premostiti krizo nase dozele. Ker pa ni uspel je sedaj nujno, da preide od pozivov h konkretnim akcijam. Zaradi tega so odločno obsodili stališče združenja novinarjev, njegovo neodgovorno zadržanje do krize, do katere je prišlo v deželi in so sklenili, da uvedejo ukrepe, ki naj omogočijo odgovornost pri objavljanju vesti v rzhovnem interesu dežele, socializma, češkoslovaške ter socialistične skupnosti.

Dosedaj znani ukrepi proti tisku se nanašajo na odstranitev nekaterih naprednih uradnikov v listu »Rude pravo« in na imenovanje novih pomočnikov direktorja iz vrst konzervativcev kot tudi na neizvajanje nekaterih listov. Vendar gre samo za obrobne ukrepe in pričakujejo resnejše »čistko« med novinarji. Kot glavni ukrep pa je seveda uvedba preventivne cenzure, pri čemer pa se navleli na nepričakovano težavo. Nikakor ne morejo naštati cenzorjev, ki bi bili pripravljeni sprejeti tako neveljavno nalogo. Stari cenzorji se iz Novotitich časov so tako skompromitirali, pa celo oni po večini niso prevezli prejšnjih dolžnosti tako da ta možnost ne pride v poštev. Govori se da bodo to dolžnost prevzeli periferne partijske organizacije vsaj do takrat ko ne bodo našli druge rešitve.

Seveda uvedba preventivne cenzure, pri čemer pa se navleli na nepričakovano težavo. Nikakor ne morejo naštati cenzorjev, ki bi bili pripravljeni sprejeti tako neveljavno nalogo. Stari cenzorji se iz Novotitich časov so tako skompromitirali, pa celo oni po večini niso prevezli prejšnjih dolžnosti tako da ta možnost ne pride v poštev. Govori se da bodo to dolžnost prevzeli periferne partijske organizacije vsaj do takrat ko ne bodo našli druge rešitve.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Stanje v CSSR se je v preteklih dneh znova zaostrojilo in ustvarilo nevarnost novih hudih zapletitjav. Prvi tajnik CK KPČ Aleksander Dubček je pozval prebivalstvo na mir, odločnost in disciplino ter podporo usmeritvi partije, da se ne pripeti nič takega, kar bi lahko nakopalo veliko škodo državi in njeni prihodnosti. Na levi sliki je Aleksander Dubček, na desni pa predsednik republike Svoboda

PO DOKONČNI IZDELAVI ZAKONSKEGA PREDLOGA

Prihodnji četrtek seja vlade o reformi univerz

Sovjetski veleposlanik pri zunanjem ministru Nenniju

RIM, 5. — Ministrski svet se bo sestel prihodnji četrtek in bo razpravljal o zakonskem predlogu o reformi univerz. Zadnje podrobnosti sta se včeraj dogovorila ministri za solstvo Ferrari Aggradi in minister za zgradbo Colombo, ki sta izdelala načrt finansiranja, nekaj dni prej pa so zakonski predlog preučili strokovnjaki treh strank levega centra.

Minister za zunanje zadeve Nenni je danes sprejel sovjetskega veleposlanika v Rimu Rižova, ki mu je obrazložil sovjetske predloge o evropski varnosti, ki izhajajo iz zadnjega zasedanja in stališč, ki so bila sprejeta na seji držav varšavskega pakta v Budimpešti.

Iz krogov zunanjega ministrstva se je izvedelo, da obstaja v Italiji resna zaskrbljenost zaradi ponovnega sovjetskega pritiska na CSSR, si čimer obstaja nevarnost za novo krizo, ki lahko zavre proces pomirjenja in obnovitve zaupanja med Vzhodom in Zahodom.

Statistični urad ISTAT je objavil podatke o letalskem prometu v lanskem letu, iz katerih izhaja, da je promet na mednarodnih progah obsegal 6.151.963 prevoženih potnikov (8,1 odst. več kot predletni), 13.347 ton pošte (3,4 odst. več) in 113.133 ton blaga (32,7 odst. več).

Protest v ZDA

proti vietnamski vojni

FILADELFIJA, (ZDA), 5. — Skupina demonstrantov proti vojni v Vietnamu je stopila danes v naborni urad v Filadelfiji, kjer so začeli demonstrirati brati imena 31.379 ameriških vojakov, ki so padli v Vietnamu.

Branje imena padlih bo trajalo petnajst ur. Washingtonske vojske oblasti so naročile voditeljem urada v Filadelfiji, naj bo urad odprto celo noč, da bodo lahko do konca prebrali seznam, ki ga je pred kratkim objavil kongres.

Med bralci imen padlih so vrstijo študentje, profesorji, duhovniki in gospodinjice. Demonstranti bodo s svojim protestom izrazili svojo globoko žalost za zgubo tolikih življenj, brez vsega smisla, v Vietnamu.

Konferenca ZMS

LJUBLJANA, 5. — Prva konferenca Zveze mladine Slovenije je sprejela danes idejne osnove za priprave delovnega programa mladinskih organizacij v občinah. Na konferenci je bilo ugotovljeno tudi,

da se vsi problemi slovenske družbe tičejo tudi mladine, in obratno. Sposoben vtis je, da se je na konferenci, ki so se je udeležili tudi najvišji zastopniki družbenega in političnega življenja Slovenije, načela preveč vprašanji, čeprav je bil največji del razprave posvečen vprašanju vsake mladine. Predsednik republike konferenca ZMS Mitja Gorjup je med drugim v svojem govoru opozoril na dejstvo, da se v mehanizmi družbenega odločanja premalo občuti navzočnost mladih.

Predstavnik SFRJ

na kongresu KP Finske

HELSINKI, 5. — Kongres KP Finske je pozdravil danes član izvršnega biroja CK ZKJ Krste Črvenkovič, ki je med drugim poudaril, da je neodvisnost in enakopravnost narodov in držav pogoj nadaljnjega napredka preporoda na svetu. Črvenkovič je poudaril poslabšanje položaja v Evropi in na svetu sploh. Jugoslavija in Zveza komunistov Jugoslavije bosta po njegovih besedah vodila ves svoj trud za oživitve pobud in delovanje za napredek sodelovanja med evropskimi državami. Glede odnosov v mednarodnem delavskem gibanju je Črvenkovič poudaril, da se enotnost in internacionalna solidarnost lahko krepi samo ob polnem spoštovanju samostojnosti in suverenosti vsake države in partije.

Mladi morilec

Giovannibattista Borrija

se je sam javil policiji

RIM, 5. — Morilec 33-letnega trgovskega zastopnika Gianbattista Borrija, čigar truplo so našli pred večerjem v nekem samotnem kraju blizu florentinskega letališča Peretola, se je sam javil policiji. Gre za 19-letnega Andreja Vozza, rojenega v Chietiju, ki živi v Vastu. Mladenič se je sam javil na rimski policijski postaji Magnana poli, kjer je agentu povedal, da je v Firencah ubil nekoga moža.

Na zaslišanju je Vozza povedal, kako je prišlo do umora. Dejal je, da mu je Borri, ki ga fant ni poz-

nal, ponudil, da bi ga s svojo pramo peljal v Rim. Vozza je stopil v avto, Borri pa je odpeljal po avtocesti proti letališču Peretola; v bližini letališča je zavozil v stransko cesto ter ustavil avto na nekem samotnem kraju. Tu se je začel Borri sediti, nato pa je skušal sledi še sopotnika. Ta se je uprl, povlekel iz žepa samokres in ustrelil.

Truplo mrtvega Borrija je nato Vozza povlekel iz avtomobila ter se odpravil proti Firencam, vendar je moral avtomobil kmalu zapustiti zaradi okvare na sklopki. Z avtomobilom je nato mladi morilec došel v Rim, kjer je živel dva dni z denarjem — 4.500 lir — ki ga je bil odnesel svoji žrtvi. Ko mu je denar pošel, se je sam javil policiji.

V ZVEZI S ČEŠKOSLOVAŠKO IN KITAJSKO

Ostri sovjetski napadi na jugoslovanski tisk

Še zlasti očitajo «nevtralnost» jugoslovanskega tiska v zvezi s sovjetsko-kitajskim oboroženim spopadom

MOSKVA, 5. — Danes je objavil list «Sovjetska Rusija» oster kritičen članek na jugoslovanski tisk, radio in televizijo zaradi načina poročanja v odnosu do Sovjetske zveze. List piše, da je od lanskega junija postal ton jugoslovanskega tiska vedno bolj oster in da se tendenciozno povrača na negativne aspekte jugoslovanskega tiska od novovrednotenja leti. Gre za poskušne povračila na negativne aspekte jugoslovanskega tiska, da bi dokazali svojo nezmotljivost, da bi dobivali v raznih primerih odkrito sovraženo značaj. «Sovjetska Rusija» pravi, da se skuša zagovarjati sedanjost usmeritev v Jugoslaviji z objavljanjem odkritih protisovjetskih spominov renegatov in protisocialističnih elementov.

List nadalje piše: «Ne gre za prvi protisovjetski val v jugoslovanskem tisku. Vsi se spominjajo, da so jugoslovanski revizionisti in oportunisti manifestirali svoje zadržanosti ob krvavem puču na Madžarskem leta 1956 in tudi na slučajno, da so našli zatohle v jugoslovanskem veleposlanstvu največji sovražniki madžarskega ljudstva».

V nadaljevanju je govor o stališču jugoslovanskega tiska glede češkoslovaških dogodkov in se ugotavlja, da te dogodke še vedno prika-

Kanceler Kiesinger se je vrnil v Bonn

Sestanek z zunanjim ministrom Brandtom

BONN, 5. — Zahodnonemški zvezni kancelar Kiesinger se je vrnil danes v Bonn iz Washingtona, kjer se je udeležil pogreba generala Eisenhowerja. Na letališču v Wahnju je Kiesinger izjavil, da je na razgovoru z ameriškim predsednikom «razširil in poglobil» izmenjavo mnenj, ki jih je imel ob priložnosti Nixonovega obiska v Evropi. Zahodnonemški kancelar je bil po vabilu, naj uradno obišče ZDA, kjer bo imel nove razgovore z ameriškim voditeljem. Obisk bo meseca junija.

Kiesinger se je v Bonnu najprej sestel z voditeljem demokratične parlamentarne skupine Barzelom, nato pa v palači Schaumburg z zunanjim ministrom Brandtom, ki mu je poročal o včerajšnjem sestanku s sovjetskim veleposlanikom v Bonnu Carapkinom. Brandt in Kiesinger sta na sestanku razpravljala tudi o problemih, ki bodo na dnevnem redu obiska zunanjega ministra v Ottavi in Washingtonu, in sicer o napovedanem umiku dela kanadskih vojsk iz Evrope, o NATO, berlinskem vprašanju in problemu zahodnonemškega podpisu pogodbe proti širjenju jedrskega orožja.

IZJAVE BONSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

Brandt o stikih s Sovjetsko zvezo

Ponovil je nasprotovanje priznanju Vzhodne Nemčije

BONN, 5. — Zahodnonemški zunanji minister Brandt je v intervjuju listu «Die Welt» izjavil, da bi moral Zahod pripraviti skupno stališče v zvezi s pogajanjem, ki se začnejo med Washingtonom in Moskvjo. Dejal je, da je to potrebno, če se hoče, da se ZDA ne oddaljuje od Evrope in da se ne začne med evropskimi državami «brezsmiselna tekma» za stike z vzhodnimi državami.

Dva dni pred svojim odhodom v Kanado, od koder bo šel v Washington na konferenco NATO, je Brandt ponovno sprejel sovjetskega poslanika v Bonnu Carapkina, ki mu je izročil nekaj pojasnil svoje vlade v zvezi z budimpeštanskim pozivom za konferenco o evropski varnosti.

Minister je izjavil v svojem intervjuju, da bodo na bližnjem sestanku NATO v Washingtonu vsi evropski govorniki o izjavi držav varšavskega pakta. «Ta izjava, je dodal minister, bo imela svoj vpliv na odločitve, ki jih bomo morali sprejeti v prihodnje. Gre samo za taktiko? Kako nanjo reagira atlantsko zavezništvo? Nedvomno brez utvar, toda prav gotovo ne negativno».

Glede odnosov s Sovjetsko zvezo je Brandt izjavil, da «je vrsta vprašanj enake vrednosti, ki jih je treba še dalje potrpežljivo in pametno ter brez prenapetosti obravnavati. Pripomnil je nato, da bodo poskušili vse za izboljšanje odnosov s Sovjetsko zvezo, in je dodal, da je tega mnenja tudi kancelar Kiesinger ter da med njima dvema ni nesoglasij tudi glede protisovjetske pogodbe. Pripomnil je, da bo v kratkem prišel tremut, ko bo treba sprejeti odločitev o nemškem podpisu te pogodbe.

Zatem je minister izjavil, da bodo v Washingtonu govorili tudi o Nemčiji. Dejal je, da je Nixon med svojim obiskom v Zahodni Nemčiji izjavil, da je treba berlinski statut izboljšati. «O tem, je dejal Brandt, se bo prav gotovo govorilo tudi v Washingtonu. Poleg tega bo treba videti, kakšen interes imajo dejansko tri zahodne države in Sovjetska zveza, da se uresniči urejenost sožitja med dvema Nemčijama».

Glede priznanja Vzhodne Nemčije, ki postaja vedno bolj aktualno, je Brandt izrekel prepričanje, da bodo na izrednem kongresu socialdemokratske stranke, ki ga bo 16. aprila v Bad Godesbergu, poidejti naslednje »páčelo: «Nobenega juridičnega priznanja Ulbrichtovega režima, toda pogajanja o konkretnih problemih dveh Nemčij».

Potres v Albaniji

BEOGRAD, 5. — Po vesteh radija Tirane je 3. aprila ob 23.15 močan potresni sunek s središčem v južnih delih Albanije v krajih Fijer, Tepelena, Galona, Berat, Skrapar in Pernat uničil okrog tisoč in poškodoval okrog dva tisoč stanovskih hiš in drugih objektov. Pri potresu je izgubil življenje en

otrok, 65 oseb pa je bilo ranjenih. Albanska vlada je sinoči sprejela ukrepe za odstranitev posledice potresa. Vse izdatke in stroške bo krila država. Država bo prav tako dala prizadetim osebam brezplačno pomoč.

Nove znamke v Jugoslaviji

BEOGRAD, 5. — Skupščina jugoslovanskih pošt bo v ponedeljek izdala novo zbirko poštarnih znamk s freskami jugoslovanskih srednjeveških umetnosti, izrazeno v izrednih freskah pravoslavni samostanov v Manasiji, Sopocanah, Studenici, Kalici, Meleševu in Neretzi. Profesor beograjskega vseučilišča dr. Medaković in slikar Andrej Milenković, ki jim je bila zaupana izbira motivov, sta uspešno rešila nalogo, tako da bodo prikazani najprezentativnejši dosežki jugoslovanskega slikarstva.

Umrl je G. Chevallier

avtor knjige «Clocmerle»

CANNES, 5. — Pisatelj Gabriel Chevallier, avtor knjige «Clocmerle» je umrl v starosti 73 let na svojem domu v Cannesu. Njegove knjige «Clocmerle» se je v Franciji prodalo milijon izvodov; prevedena je bila na 27 jezikov. Chevallier je napisal tudi več drugih romanov, med katerimi «Sainte-Colle», «Le Ravageur» in druge.

Izrael

(Nadaljevanje s 1. strani)

bi lahko postopoma zajeli ves svet.

Predstavnik ZAR v OZN El Koni je poslal varnostnemu svetu pismo, v katerem izjavlja, da je egiptovska dejavnost ob Sueskanju prekopu popolnoma upravičena zaradi ugotovitve izraelske zasedbe na arabskem ozemlju. Pismo dodaja, da je odgovornost za poslabšanje na Srednjem vzhodu izključno na izraelski strani, ker Izrael ne izvaja resolucij OZN, ki zahtevajo umik izraelskih sil z zasedenega ozemlja.

Pismo egiptovskega delegata odgovarja na nedavni izraelski protest v varnostnem svetu. El Koni poudarja, da je izraelski protest vrsta očitnih psovcev nevdržnih potvorb, ter obožuje izraelske oblasti, da uporabljajo spore razume o ustavitvi sovražnosti, da bi opravile in obrazložile nezakonito navzočnost njihovih čet na arabskem zasedenem ozemlju. Na koncu pravi pismo, da je to enostransko tolmachenje ustavitve sovražnosti povsem nesprejemljivo, ker je ustavitve sovražnosti bila samo prvi zahtevan korak, kateremu bi moral slediti izraelski umik.

ZOPET NOVOST NA KNJIŽNEM PODROČJU!

Izšla je 6. knjiga iz bogate zbirke SODOBNA ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA z naslovom

GEOGRAFIJA

Knjiga o prvih geografijskih in drznih raziskovalcih, o osnovnih zemljepisnih pojmovih ter o raznovrstnih ekonomskih in drugih pogojih v posameznih delih sveta. KNJIGA JE SILNO BOGATO OPREMLJENA!

tržaška knjigarna

TRST Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61.792

Smrt igralca

Alberta Bonuccija

RIM, 5. — Italijanski filmski in gledališki igralec Alberto Bonucci je umrl danes v neki rimski kliniki. Že več let je bil bolan na srcu, pred nekaj dnevi pa je doživel nov napad bolezni, ki mu je bil usoden. Bonucci je bil star 51 let.

VIŠTE VABLJENI NA
**BREZPLAČNO
POKUŠNJO**
ALKO PROIZVODOV

- domači brandy 300
- florian grenki
- fina stara slivovka

NOVA GORICA	7. aprila	9,30 — 11 in 13 — 16
SEŽANA	8. aprila	9 — 12 in 14 — 18
KOPER	9. aprila	13 — 18

Vesele praznike želijo

TRST — ULICA CARDUCCI 13 — TELEFON 29-45
BOGATA IZBIRA NAOČNIKOV, DALJNOGLEDOV,
SESTIL, RAČUNAL IN POTREBŠČIN ZA VIŠJE
SOLE, TOPLIMEROV IN FOTOGRAFSKEGA MATERIALA

Trgovina posode in elektroagospodinskih potrebščin

KERŽE

TRST — Trg S. Giovanni 1 — Telefon 35-01

MALLARDI & Co. - Mednarodni prevozi

CARINSKE OPERACIJE — VKRCAVANJE — IZKRCAVANJE — KONTROLA BLAGA

URADI: TRST, Ul. Roma 15 — Tel. 36-370, 37-823, 61-082
Telex: 46078 MALLSPED

CIANOCOLORI

TRST Viale XX Settembre 38

STUKATURE — MAVEC — VSAKOVRSNO ORODJE ZA PLESKANJE — TAPETNI PAPIR IN BLAGO ZA PREVLJE, Z ISTIMI VZORCI

CVETLICARNA

NADJA

PROSEK 142 — Tel. 225-450

DRUŠTVENA GOSTILNA PROSEK

(CENTER) - TEL. 225137

Nudi prvovrstna domača in uvožena vina, dobro domačo kuhinjo in druge specialitete

GOSTILNA «POD TABROM»

Lastnik LUDVIK GUŠTIN

COL 8 — Tel. 227-120

Kraški pršut — Klobase — domača vina

PEKARNA IN SLAŠČICARNA

ZORA ČOK

OPČINE — Narodna 63 — Tel. 221-044

Zaloga gradbenega materiala

CELESTE DANEU

OPČINE — Narodna 77 — Tel. 221-034

Zaloga kuriva in kerozina

DANILO ŠULIGOJ

OPČINE, Železniška 5 — Tel. 221-172 — 221-921

Trgovina otroške konfekcije in igrač

Anica in Grazia ZUCCO

Prosek

ZELEZNINE

JOSIP TERČON

NABREŽINA 124 Tel. 20-122

Zaloga gradbenega materiala

EMIL GRGIČ

PADRICE 10 — Tel. 226-111

GOSTILNA

SOSIĆ — VREMEC

OPČINE — Narodna ulica 65

GOSTILNA

OSTROUŠKA

TRST — Ul. S. Nicolò 1 Tel. 37-918

Manufakture — Kleparstvo

Julijana in Viktor SOSIĆ

OPČINE — Narodna ulica 65

TRGOVINA JESTVIN

FRANC RESINOVIĆ

TRST, trg Giotti 8 — Tel. 761-011

DROGERIJA

VASILIJ GULIĆ

OPČINE — Narodna ulica 48

Pekarna in slaščičarna

VIKTOR SIRCA

TRST, Strada Vecchia dell'Istria Tel. 812-223

TRGOVINA

VELJAK — ŠPORT

TRST — Ul. dell'Istria 13 Tel. 44-211

Ima vse potrebno za simulacijo ter za vse druge športne potrebe. Kvalitetno blago po konkurenčnih cenah.

GOSTILNA

VLADI LUXA

PROSEK

TRST Ul. Boccaccio 3

Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVORNI PREVOZI

v vse kraje, tudi v tuzemstvo

"Tolminski puntar" Albert Rejec praznuje svojo 70-letnico

29-48 Ko sem za "Jadranski koledar 1969" iskal primerno sliko Alberta Rejca, mi je znanec iz Ljubljane poslal v tolminskih hribih ujet fotografski posnetek, na katerem stoji Bert kot v vetru razarjen in oklešen viharnik sredi vojnih planin in se razgleduje po ozemlju pod seboj. In vse na tej sliki je kot simbol: dežela pod imenom Primorska, v kateri se je rodil in ji od vedno namenil svoje najboljše sile; kot viharnikova je njegova drža, ki ga ne niti vetrovi in strele ne morejo zlomiti; in razgled njegov je kot borbore njegove človeške razsežnosti, ki ji je tako težko postaviti meje.

Danes mu je sedemdeset let, svoje poznavstvo z njim pa sega omaj tja v prva povojna leta, ko sem po časnikarskih opravkih hajal na urad za informacije nekdanjo "Emona" ali kasneje na Institut za narodnostna proučevanja v Ljubljani. Predobro je zavedam, da je to mnogo prelo, da bi mogel iz lastnih njegovih v pravi luči osvetliti njegovo osebnost, tako bogato na prelo, segajoči nazaj v tista trdna leta, ko se je našim ljudem na zapadnem robu pisala trdna obsoba. Pa je na srečo Bertu že mnogo zapisane v slovenskem leksikonu, pa še v drugih zapisih in dokumentih in iz pripovedovanja njegovih vrstnikov po letih in dejanjih je goče še in še lučiti utrinke, zgovorne kot suhoparna dejstva ršejo njegov portret. A je endarje tudi teh dvajset let utrdilo v meni zavest, da sem v Albertu Rejcu spoznal človeka, ki ni za trenutek ni prenehal biti vest svojemu življenjskemu programu: delati in še delati, proučevati in poglobljati, odkrivati in pozarjati slovensko in tudi širše obsestvo, da živi tam ob Jaramu in na kraskem kršu rod, mu je nemila zgodovina odberila trpljenja in grenkob predno časo, katere — kot kaže — vedno ni izpraznil od dna.

Življenje je Albertu Rejcu začelo teči 6. aprila 1899 v Tolminu. Gimnazijo je študiral v Gorici in pravo na univerzi v Padovi. Ta čas sega tudi že njegovo javno delovanje. S Francetom Bevom je urejeval "Goriško matico" — kmalu potem prevzel mesto političnega tajnika za Goriško pri političnem društvu "Edinosti", kar ostal ves do leta 1928 in bil mes vnet dopisovalec "Edinosti". Rima, kjer je nekaj časa živel, zlasti iz Gorice. Seveda so naj postale pozorne fašistične oblasti. Zaradi preganjanj in zasedanj se je moral leta 1928 makniti v Jugoslavijo. S tem se začelo drugo poglavje v življenju vztrajnega in borbena tolminskega puntarja, ki pa je bilo nadaljevanje prvega, prilagojeno novim okoliščinam in drugačnim potrebam. V Beogradu, kjer je nastanil in živel v letih od 1930 do 1940, je postal politični tajnik Zveze jugoslovanskih emigrantskih organizacij iz Julijske krajine. V tem svojstvu je uveljavil vse svoje organizacijske sposobnosti, pa tudi vso širino svojega borbena narodnega koncepta, ki ga je — Slovenca in Jugoslavana trdnega kot kremen — privredel do spoznanja, da je treba borbo proti italijanskemu fašizmu, tlačilcu njegove zemlje in njegovih ožjih rojakov, v višjem interesu povesti tudi z italijanskimi protifašističnimi silami. Zato je kot politični tajnik emigrantskih organizacij navezal stike z italijanskimi protifašističnimi organizacijami "Giustizia e libertà" in "Concentrazione antifascista" v Parizu ter z italijanskimi komunisti, kot precej obširno piše v svojih spominih pok. Regent, predvsem pa je bil v stalnih stikih z aktivnimi podtalnimi protifašističnimi borci in njihovo organizacijo na Primorskem, kamor je prihajal skrivaj preko meje in je visoko v tolminskih hribih, na Rodici in drugod, shajal z njimi in koval načrte za razne oblike protifašistične boje. Ves ta čas pa je uveljavljal tudi kot borbena kompromisen članikar in predvsem v emigrantskem tedniku "Istra", ki je izhajal med dvema vojnama v Zagrebu.

S Hitlerjevimi napadom na Jugoslavijo, dejansko že nekaj prej, je začelo tretje obdobje Rejcevega življenja. Kot prekaljen protifašist, brezkompromisen narodnjak in postojek do najglobljega bistva, je vstopil v narodnoosvobodilno ilegalo v južni Srem, po osvojitvi Beograda 20. oktobra 1944 pa se je priključil Slovenskemu bataljonu in odšel na fronto v Srem, potem ko je bil nekaj časa tudi tolnac v italijanski partizanski diviziji "Italijski" ki so jo v Jugoslaviji formirali vojaški razpadle italijanske okupacijske vojske.

Z osvoboditvijo so Rejca čakale nove naloge in njegovo podrobno poznavanje narodnostne in politične problematike Slovenskega Primorja, njegova izkušnost, raz-

gledanost in široka izobraženost so kmalu našle torišče aktivnega delovanja v borbi za zahodno mejo, sloneči na znanstveni obdelavi dokumentarnega gradiva pri Institutu za narodnostna proučevanja, kjer je bil zaposlen polnih deset let skupaj z vodjem instituta, našim rojakom dr. Lavom Cermeljcem, ki bo prav tako še letos slavil že svoj osmdeseti življenjski jubilej.

V tem času in tudi po formalni upokojitvi je naš jubilar z znanstvenimi razpravami in poljudnimi članki s področja narodnostne in manjšinske problematike Slovencev v Italiji, predvsem pa beneških Slovencev, ki so se nekega let njegova glavna skrb, sodeloval in še sodeluje v številnih slovenskih časopisih in publikacijah, med katerimi je naš "Primorski dnevnik" prav gotovo med izvojenimi, kar si štejemo v posebno srečo in čast. Naj mi pa bo dovoljeno, da na tem mestu zapišem, da sem mu kot urednik tudi osebno še posebej hvaležen za njegovo zvesto sodelovanje pri "Jadranskem koledarju", saj ga ni letnika, v katerem ne bi bil zastopan najmanj z enim tehničnim prispevkom.

Publicistični in znanstveni opus Alberta Rejca je izjemno bogat in ko bi vse njegove spise zbrali, bi nastal zajeten zbornik o naši manjšinski problematiki. Zgodovinski povojne slovenske publicistične pa predvsem ne bodo mogli mimo bibliografije o primorskem vprašanju za leta 1948-1950, ki jo je sestavil skupno z dr. Cermeljcem in bibliografije o problemih obojnih pokrajin ob jugoslovansko-italijanski meji 1951-1958, kjer je navedena kronološko vsa literaturna in dokumentarna problematika in o jugoslovansko-italijanskih odnosih v odličnem političnem boju tistih let. Prav tako je sodeloval tudi pri sestavi brošure o Trstu iz leta 1953 in še pri številnih drugih publikacijah.

Pomanjkljivo in le v grobih obrisih je podan ta pregled Rejceve dejavnosti, kajti vsega neumorne dela, vse vztrajnosti in kdar je treba, tudi vse njegove puntarske tolminske trme, ni mogoče zaobiti v besede, ki so hotele biti še kaj več. Mogoče ga bo kdaj prišlo, da bo napisal

spomine svojega življenja in jih prepletel tudi s svojimi življenjskimi spoznanji, pa bosta tedaj njegov čas in on sam v njem dobila popolnejšo, intimnejšo in objektivnejšo podobo ob enem.

Danes, ko se mu je sedmi križ obesil na koščena ramena vitkega, visokega in prožnega telesa, bi mu radi le od srca povedali, kako smo mu za vsa njegova dolgoletna praktična in znanstvena prizadevanja za naše narodne koristi hvaležni, kako ga cenimo kot sodelavca in spoštujemo kot moža značaja, bistrosti, pronicljivosti, stvarne, ostre a vedno v optimizem usmerjene kritičnosti in še kot zgled skromnosti, v kateri mu je bila in mu je še vedno edina ambicija storiti več in še več za svoje ljudi in svoj rod ob Soci, pod Matajurjem in ob Jadranu.

Dragi Bert, da bi še dolgo bil naš puntarski tolminski viharnik, planinski samostanik na budni straži naših narodnih pravic, da bi nas še dolgo zdrav, čil in bojevit bogatil s svojim znanjem, razgledanostjo in prijateljstvom.

JOŽE KOREN

Viharnik

Mario Magajna

RAZGOVOR Z RAVNATELJEM SG FILIBERTOM BENEDETIČEM PRED PREMIERO

Izviren Plautusov "Amfitruo" na odru Kulturnega doma

Antično komedijo režira Jože Babič, izviren prvi slovenski prevod je oskrbel Kajetan Gantar, sodelujeta kot gosti ansambla SG slovenska igralca Ali Raner in Anton Petjč

V Kulturnem domu je spet živahno, kot pred vsako premiero. Zadržali smo nekoliko pokukal na oder med vajami. Režiser Babič razvnet kot vedno, na odru že postavljena scena — klasični stebri in portali, igralci na pol v kostumih, snopi žametov loviljo in tikirajo svoje objekte. Pri zori se ponavljajo, potrebni so korektur, popravljati je treba vstopne in piliti skladnost vseh odskih učinkov. Vse je živo, vse je v zorenju, pa je v vsem tem neurejenem le red, namreč tisti

Anton Petjč

neurejeni red, ki dela gledališki ambience po svoje neposredno zanimiv in šarmanten, ali če hočete tisti urejeni nered, ki po tem vedno dozorja v dokončno izoblikovano odsko predstavo, za katere uglasjenosti nihče več ne sluti kopice drobnih sestavin, iz katerih je nastala.

"Plautusov Amfitruo", ki bo v torko doživel odski krst v prvem slovenskem prevodu izvirnika, je — če se ne motim — prvo klasično delo v izvedbi našega tržaškega slovenskega gledališča. Je zato dvakrat novotarska, kar me je še posebej napotilo, da sem ravnatelju gledališča Filibertu Benedetiču zastavil nekaj vprašanj:

— Klasične grške ali rimske, latinske komedije Slovensko gledališče doslej še ni nudilo svojemu občinstvu. Ali je bilo to edini razlog, da ste jo vključili v letošnji repertoar?

— Vsekakor to ni bil edini razlog, če je res, da smo komedijo iz rimske klasične ustvarili v naš repertoar zato, da bi izpolnili vrzel, ki si jo omenili, je po drugi strani tudi res, da je mogoče Plautus od vseh starorimskih komediografov najbolj živ in sočen tako po tematski kot po izpovednem slogu. Kot je bilo v navadi v njegovih časih (okrog 200 let pred našim štejem), je tudi Plautus črpal iz grških virov in stare modele presnjal, prijel in prenašal v rimsko stvarnost. "Amfitruo" je doživel v dva tisoč letih veliko prelavo in na isto tematsko so tudi sodobniki napisali moderne Amfitruo. Od Plautusa do renesanse, od Shakespeara do Girauda je bilo napisanih na isto temo okoli 40 komedij. Vendar smo Slovenci doslej poznali le prevode teh raznih prelavo, nismo pa se imele prevoda izvirnega teksta. Naš "Amfitruo" zato bogati slovensko prevajalsko literaturo in mislim, da spada prevod Kajetana Gantarja med najlepše prevode iz latinske literature sploh. Zato je tudi v tem pomembnost naše uprizoritve ne glede na to, kar smo že na začetku sezone zapisali o kvalitetah te komedije.

— Zanimna me režiserski koncept naše uprizoritve. Je Babič ubral pot klasične interpretacije klasične, ali pa je se morda bolj skušal ujeti z našim časom?

— Vprašanje je, kakšna je klasična interpretacija? Vzor za to nimamo. Vemo, da so za časa Plautusa njegove komedije igrali tudi pred najpreprostejšo publiko, kar predpostavljamo, da se interpretacija ni mogla držati zloksnih avdicnih ali akademskih slogov, ampak da je bila čim bolj

preprosta, da so ljudje vse ali čimveč razumeli. Režiserski koncept naše uprizoritve se je skušal čim bolj približati taki preprostosti tako v govoru kot v sceni in sami tipizaciji oseb.

— Med nastopajočimi igralci sta tudi dve novi imeni, Ali Raner in Anton Petjč. Je njuno sodelovanje posledica pomanjkanja odgovarjajočih igralcev v našem ansamblu, tudi sprito boleznih, ki so ga prizadele, ali pa njuno gostovanje odraža načrtno željo, če ne celo željo, da se ansamblom gledališča okrepiti z novimi močmi?

— Ena in druga. Že v pripravljalnem obdobju pred začetkom sezone smo predvideli nekaj gostovanj. Za "Amfitruo" je bilo že v začetku jasno, da ne bomo mogli z našim ansamblom postaviti na oder dva para dvojčkov, ki bi si bila v vsem čim bolj podobna. Tako smo izbrali Petjeja (bog Jupiter) kot enačico Miticu (Amfitruo) in Ranerja (Sosia) kot inčico Liviju Bogatcu (Merkur). Toda ne glede na te in take potrebe se sprito repertoarnega načina delovanja SG v Trstu nujno kaže potreba po vzdrževanju stika s slovenskim, zlasti mlajšim gledališkim potencialom, s katerim je mogoče sprito omejenega števila našega stalnega igralstva, kadra, popestriti igralski izraz na odru, saj vsak igralec tudi občinstvu prinese nekaj novega, zlasti se, če tudi v slovenskem merilu nekaj pomeni. In Raner in Petje sta brez dvoma dva taka igralca.

— Je naša uprizoritev izvirnega "Amfitrua" postavljala kakšne posebne scenske in druge zahteve?

— Sceno je pripravil scenograf August Lavrenčič, ki ga pri nas že poznamo iz odlične scene za Bettijevo dramo "Ušad na severni postaji". V zadnjih letih se je Lavrenčič uveljavil kot scenograf z velikim smislom za stilizacijo in plastično barvitost. Sicer pa z enotnim scenskim prostorom brez sprememb s Plautusovo komedijo ni nalezl na posebne težave. Edina težava je morda bila v iskanju rešitve problema "adeus ex machina", oziroma kako scensko rešiti odhod boga Jupitra s pozorišča. No, tudi to je našlo svojo rešitev.

Kostumi so sicer tu in tam naturalistični, vendar je kostumografka Anja Dolencčeva ohranila v njih dovolj izvirno igrivo podobo nastopajočih v skladu z režiserskim konceptom. Vse prizore povezuje izvirna glasbena spremljava, ki jo je napisal Pavle Merku. Pri tem moram poudariti tehnično pomoč tržaške radijske postaje, ki nam je tudi že kdaj prej posredovala svoje usluge.

— Pa še eno vprašanje, če mi dovolite. Po tem kar sem sam videl na vajah in po svojih izjavah, gre za predstavo, ki nosi v sebi poleg zgodovinskega čara še vso mikavnost besedne in scenske sočnosti. Ali sprito svojih dolgoletnih gledaliških izkušenj sodite, da bo našemu občinstvu všeč?

— O tem bi skoraj ne hotel dvomiti. Nasprotno, celo prepričan sem, da bo naše občinstvo kot vedno, znalo ceniti našo prizadevanja, da mu nudimo dobre in kvalitetne predstave kvalitetnih del. "Amfitruo" je brez vsakega dvoma eno najkvalitetnejših del rimske klasične, naš ansambl v obema gostoma pa tudi jamstvo, da bo predstava na visoki ravni.

Razgovor zapisal J. KOREN

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

je izdala knjigo umetniških fotografij

JAKA ČOP: RAJ POD TRIGLAVOM

KNJIGA je posvečena svetu naših Julijskih Alp, svetu, ki je avtorju neizčrpen vir lepote, čustvene vznemirjenosti in očarljive zagledanosti. Motivno je razdeljena v osem poglavij: KARAVANKE IN PREDGORJE — BOHINJSKI KOT — OD BASKE GRAPE DO KRNA — TRENTA — OD KANINA DO MANGARTA — PLANICA, VRSIČ IN KRNIKA — MARTULJEK — KRMA IN VRATA.

JAKA ČOP: Zimski dan odhaja čez planine

SLIKE so tako prepričljive, izpovedno neposredne in če hočete — zgovorne, da se avtorju ni zdelo potrebna nobena besedna razlaga ali uvodno pojasnjevanje. Prednost je dal sliki kot univerzalni govorici in le z liricnimi naslovi je izpovedal svoja občutja. Ti naslovi, v knjigi so natisnjeni v SLOVENSČINI, ANGLEŠČINI IN NEMŠČINI, niso obremenjeni z geografsko opisnostjo, temveč so le besedni zapisi tistega doživljanja, ki ga izraža sama umetniška fotografija.

RAJ POD TRIGLAVOM je knjiga, ki je bomo vsi veseli, saj je primerno darilo za vsako priložnost in za vsakogar. Slovincem bo odkrila nove lepote našega alpskega sveta, tujcem pa bo pomenila to, kar obeta naslov: pogled v kočček našega čudovitega raja. V knjigi je okrog 100 umetniških fotografij velikega formata. Knjiga je vezana v celo platno, fotografije so grafično dovršene in natisnjene na umetniškem papirju. Cena: 100 N-din.

Narocila sprejema SLOVENSKA KNJIGARNA v Trstu, Ul. sv. Franciška 20 ter vse knjigarnje v Sloveniji — knjigo vam pošlje založba tudi na dom in vam nudi ugodnost 4-mesečnega obročnega plačila po 25 N-din, če izrežete priloženo naročilnico in jo pošljete na naslov: Državna založba Slovenije, Ljubljana, Mestni trg 27.

NAROCILNICA

Obvezno naročam knjigo umetniških fotografij Jaka Čopa:

Cena knjige, vezane v celo platno: 100 N-din. Znesek bom poravnal:

- takoj
- v štirih mesečnih obrokih po 25 N-din

Knjigo pošljite na naslov:

- stalnega bivališča
- na kraj zaposlitve*

(* Neustrezno, prosimo, prečrtajte!)

Kraj in datum:

Podpis:

NA POBUDO PROFESORJA I. SOSIČA IN A. VREMCA

Openci bodo zbrali podatke o svoji zgodovini

Razdelili so vprašalne pole, maja in junija pa bodo javni sestanki, na katerih bo vsak udeleženec povedal, kar mu je znano o preteklosti Opčin

Že večkrat se je pisalo o tem, da je pri nas premalo zanimanja za znanstveno delo, še posebno za tako imenovane narodne vede, med katere prvenstveno sodita zgodovina in etnografija. Zanimanje za lokalno zgodovino se je lani prebudilo ob stoletnicah čitalnic. Letos pa nas je razveselila druga pobuda. Openci se namreč pripravljajo, da temeljito proučijo svojo zgodovino. Obiskali smo prof. Ivana Sosiča, ki je eden od pobudnikov te akcije, in ga zaprosili, naj nam o stvari pove kaj več.

Vprašanje: Kako je do te pobude sploh prišlo? So vaši tudi zunanje okoliščine privedle do tega, da ste začeli, ali ste se sami kar na lepem za to odločili?

Odgovor: Pobuda za to delo nam je prišla že v zvezi z mojim člankom o starih Opčinah v lanskem "Jadranskem koledarju". Še posebno pa smo začutili potrebo po temeljitih proučitvah naše zgodovine, ko smo pisali brošuro o stoletnici openske čitalnice. Takrat so namreč prišle na dan vse vrzeli v našem znanju o Opčini izrazili željo, da bi pregled naše domače zgodovine, v kolikor bo to mogoče, izpopolnili. Angel Vremec in jaz sva se zmenila, da bova za stvar zainteresirala čim več Opencev, sestavila vprašalno polo o preteklosti in jo razposlala družinam. Na podlagi te pole naj bi vsak povedal, kar mu je znano.

Vprašanje: Ob Opčinah se nam zaradi bližine mesta in velikega števila priseljencev postavlja nujno vprašanje, koliko časa bo vaša ohranila svoje lice. Ali se vam ne zdi skrajni čas, da ohranimo to, kar so naši predniki ustvarili?

Odgovor: Nobena vas v zgornji

okolici Trsta se ni tako izpremenila kakor prav naša vas. Naš namen je, da pokažemo, kakšna je bila naša vas do leta 1914 in kakšna je njena slika danes. Zeleni bi, da se slika naše vasi, kakršna je bila nekdo, ohrani tudi naslednjim rodovom.

Vprašanje: Zanimati me razpoloži po vaši vprašalni pole. Kako si zamišljate nadaljnji potek tega dela?

Odgovor: Najprej bi radi pustili ljudem nekaj časa za premislek. Maja in junija bi pa imeli javne sestanke v Prosnetnem domu in sicer ob nedeljah popoldne. Glede na to, da so Openci sami stari žitelji, upamo, da bo odziv dober. Ne vemo se, koliko bo teh sestankov. To bo pač odvisno od odziva ljudi, pa tudi od količine informacij, ki jih bodo lahko dali. Pozeje pa bi radi vse gradivo obdelali in ga izdali v posebni knjigi. V kolikor bi zaradi finančnih težav ne mogli priti do knjižne izdaje, se bomo morali odločiti za razmnožitev na ciklostili. Vsekakor pa bomo napravili vse, da se gradivo ne bo izgubilo.

Vprašanje: Imate mogoče v narti še kak druge podobne akcije?

Odgovor: Najprej bomo počakali na uspeh te akcije in na odziv, ki ga bo imela. Če bo odziv dober, upamo, da nam bo mlajši rod sledil in še kaj doprinesel.

Vprašanje: Kaj mislite, da bi se na Opčinah najprej moralo oteiti pozabljeno?

Odgovor: Predvsem so to le dinstka imena, s katerimi se je sicer že ukvarjal pokojni Zorko Jelenc, ne smemo pa pozabiti tudi na domača imena, pregovore in podobno.

Vprašanje: Poleg zapisovanja

zgodovinskih in etnografskih podatkov bi bila na mestu tudi muzejska zbirka starih predmetov z zgodovinsko ali etnografsko vrednostjo. To zbirko bi lahko občasno razstavili v Prosnetnem domu in jo tudi posojali drugam. Se vam tako postane jasno, da uresničimo?

Odgovor: Stvar se zaradi velike bližine kraške hise verjetno ne bi obnesla. Pa tudi starih predmetov je na Opčinah bolj malo. Vzemimo kot primer le med vojno, in to že med prvo, uporabljal kot kurivo. To se je na primer zgodilo tudi pri nas doma. Dobila bi se le še kakšna skrinjica ali kaj podobnega.

Vprašanje: Kot orodje ste tukaj verjetno mislili predvsem kmečko orodje. Skupaj z orodjem pa je na Opčinah izgubil tudi tisti, ki je to orodje rabil, in to je naš kmet. Kako se je vršila ta preobnova iz kmetijske vasi v vas, katere prebivalci se ukvarjajo z drugimi poklici?

Odgovor: Ta preobnova, ki se je polagoma začela že prej, je naglo napredovala po letu 1902, ko so bile Opčine s travmami tesno povezane z mestom. Danes na Opčinah ni več pravega kmeta, ki se ukvarja s kmetijstvom, vendar je pri vseh teh vsaj en član, ki opravlja kak drug poklic. Iz vasi, ki je bila vezana na predvsem na lastno zemljo, so Opčine tako postale vas, ki je povsem odvisna od mesta.

Profesorju Sosiču se prisrčno zahvaljujemo za prijazen pomenek, Opencem pa želimo pri tej pobudi, kakršna bi bilo zeta v vsaki vasi, kar najboljše uspeh.

ZIVA GRUDEN

V ENEM ODSTAVKU

Harmonike na odru

Glasbena matica pripravlja za 19. t. m. nastop harmonikarjev na odru Kulturnega doma pod naslovom "Harmonike na odru". V prvem delu se bodo predstavili najmlajši gojenci iz šole prof. Zajčeve, prof. Ambroze, prof. Vodopivca in prof. Gregiča z narodnimi pesmimi. Sledili bodo starejši gojenci z narodnimi in lažnimi umetniškimi skladbami slovenskih in tujih avtorjev ter pomožni harmonikarski ansambl "Miramar" pod vodstvom prof. Zajčeve. V tretjem delu pa bomo prisluhnili gostom-solistom, ki bodo izvajali zahtevnejše narodne, umetne in ritmične skladbe. Spored bo zaključil z vsemi sodelujočimi okrepilni ansambl "Miramar" s podpirjem prof. Zajčeve "Rebolicar" ter z znanim Gotočevim "okolom". Kot solisti-gostje se bodo predstavili harmonikarji s Tržaškega, iz Gorice in Beneškega slovenske: Anton Birič, Bordon s svojim triom, Livio Bogatcu, Nadjia Kriščak, Ivan Klajnsček, Janko iz Saleza ter prof. Zajčeva. Za izvirno sceno, odsko razvrstitev in svetlobne učinke bo poskrbel scenograf Demetrij Čej.

Večer slovenske zborovske pesmi

Slovenska prosvetna zveza prireja prihodnjo soboto in nedeljo v Kulturnem domu tradicionalno revijo slovenskih zamejskih pevskih zborov. Doseganje izkušnje so pokazale, da so take revije zelo priljubljene pri občinstvu in da so tudi najprimernejša oblika za popularizacijo slovenske pete pesmi. Nastopili bodo mladinski, mešani in moški zbori, vseh okrog 20 s skupno okrog 500 pevci. Po obeh delih revije bo v zgornjih prostorih Kulturnega doma družabno srečanje nastopajočih pevcev. Ob tej priložnosti bo tudi podelitev bronastih, srebrnih in zlatih "Gallusovih odličij", katerih bo deležnih okrog 250 naših pevcev. Za posebne zasluge na amaterskem glasbenem področju pa bodo podeljene tudi tri plakete.

Nove številke zamejskih revij

V preteklih dneh so izšlo nove številke zamejskih revij, ki dokazujejo vitalnost slovenske publicistične v zamejstvu. "Žalivo" je izšel v dvojni 16. in 17. številki, v kateri prevladujejo polemični spisi, ki revijo, mimo nekaterih literarnih prispevkov, vedno bolj opredeljujejo in idejno ožijo na strankarskem konceptu "Slovenske levice". Tudi katoliška "Mladika" je izšla v dvojni številki za marec in april. Zelo lična in mikavna kot vedno je nova 6. številka mladinske revije "Galeb" (letnik 68-69), ki jo poleg sestavkov odključuje tudi lepe ilustracije. 7. številka mladinske revije "Patriček" pa se odključuje po številnih pisnih mladih bralcev. V preteklih dneh je izšla tudi 20. številka revije za kulturo in družbeno vprašanja "Most" v svojem značilnem formatu z esej, lepoujstvom, umetnostjo, problemi, feljtoni in zapiski pa še z nekaj ilustracijami. Končno je izšla tudi 5. številka dijaške revije "Literarne vaje" za tekoče šolsko leto, revije, iz katere je v povojnih letih izšel že marsikateri kvalitetni pisec.

Ali Raner

OBLJUBLJENI ODGOVOR

Nem, ali se je Boris Pahor, da ga bom tožil, če bi dal izreči dobesedno vse, kar je izrekel na diskusijskem večeru Primorskega revija februarja letos v Kulturnem domu.

V zadnji številki Zaliva je objavljen njegov referat s tega večera, iz katerega je izpuščena njena tretja, da sem ob neki priložnosti v zvezi z njim lagal. Ne spominjam se več, v kakšni zvezi s tem je bil. Spominjam se pa lahko vsaj, ki smo bili istomi, da je to besedo uporabil.

Res je, tožbenje je v zadnjem času priljubljen način pomena boja med slovenskimi in tujimi delavci iz nekaterih političnih skupin. Pahor pa naj bo miren. Tudi če bi bilo natičano, kakor je na omenjenem referatu dejal, da ni tožil. In iz dveh razlogov. Politiki bi bili v politični areni, in ker ga boja ne vzdržijo, naj gre med dalce. Drugi pa zato, ker edolgo poznajo Pahorja, da bi bili preveč zares njegove zahvale in ostre sodbe, saj ob neki priložnosti piše sam o nekem svojem delničnem sestavku, da ni bil oborožen, ker da je bil (pa je) preveč razburjen, ko ga je izrekel.

S tretjino omenjenega referata je Pahor počil, s tem me je napadel, potem ko je izrekel nekatere stvari iz izveščila predavanja na posvetovanju predstavnikov občinskih inštitucij Socialistične zveze delničnega ljudstva Slovenije v Ljubljani, ki se je vršilo aprila lani. Socialistična zveza naju je skušala z dr. F. Zwitterom povabiti, da bi predstavnikom občinskih inštitucij orisala položaj Slovenije v Italiji in v Avstriji. Prejeli smo navedeno povabilo, ampak ni bilo pristoje, po točkah, ki mi jih pripravil. Bar sem me razne citate.

Ker sem želel biti čim bolj izpoveden, sem predavanje trajalo ure, kar je znašalo 60 strani. Na vprašanja sem odgovarjal nad pol ure, kar bi bilo nadaljnjih 10 strani. Zato je ta izveščila vsebina, ki je avtoritativna in ne na hitro in površno, kar je bilo v več kot 400 strani in ki naj bi bil po vsebini prebranje pripravljen na njen arhiv.

Vse, ko sem slišal, da Boris Pahor seira neke moje predavatelje v krogu svojih somišljenikov, me je začel zanimati, za kaj je. In šele takrat sem izvedel, da Socialistična zveza izdaja na svojih razpisih Informacijo, ki je priložna na plačilih. Za ino uporabo in da 6. lanskega leta vsebuje izveščila Zwitterja in mojega predavanja.

Ne bavam se od večera s puščico in vem iz lastne izkušnje, kako se dotični članki gledajo z drobnogledom. Če bi ta vedel, da je izveščila nameravala javnosti, bi se temeljito poizkušal, da bi ga priredil tako, da odražal celotnega duha predavanja, kakor upam, so ga razdelili navzven, ne da bi popravili, katerikoli takrat izrečeno stavek.

In Pahor je ta izveščila z vsebino napakami, nekaterimi nerazumljivimi formulacijami in nekaterimi v zvezi s predstavitelji — bilo je pač mnogo drugače — zajejal, kakor toja in srednjeveški vitez svojega pihala, da bi ga popeljal v napad. V zadnji številki Zaliva je objavil tudi nekaj odločkov tega vitezka ter jih na robu opremil s nekaterimi drugimi stavki iz roture ter dodal nekaj strupenih pripomb, ki nas spominjajo na arzenal polpretekle dobe.

S tem bi svoj odgovor pravzaprav lahko končal in izpolnil obliko, ki sem jo tisti večer dal, da bi si lahko tudi kdo drugi, samo Pahor, dovolil napisati, da nima časa, da bi razpravljal o njem, da nima časa, da razpravi, da je tudi njegov čas razpravi. Pa tudi ne bi rad dal časa, da bi razpravljali o tem, da bi v nadaljevanju kaj poslušali, bom to storil izključno zaradi tega, ker se zavedam, da sem prisotnim na diskusijskem večeru in tistim, ki so prebrali zadnji Zaliv, nekaj dolžan.

Najprej je bil izrečen ta misel: Kršanska demokracija se zaveda svoj Trst postane zrel, zato da bi ideološki empiriji za redno Evropo in ventilator za trga socialističnega ozračja in Pahor, ki to omenja, pravi nižje: «In če je Trst res poklican, da spet igra neko vlogo v srednjeevropskem bazenu, potem bo kot svetovno znanišče slovenske kulture moral igrati svojo posebno vlogo najprej neovredno, potem pa posledno v vsem tem območju».

Alli mi more torej Pahor zahtevati, da jemlje ta ventilator zares in da hoče s svojimi razmišljanji tudi sam pihati v ta ventilator?

Boj proti družbenemu redu. Samo političnem analfabetu se zdi, da je škoda za usodo slovenskega naroda v Jugoslaviji za vse, ki s strahom od vsepovednosti izkazujejo, iskrena. Del politične emigracije v svetu in tudi nekateri med nami zavestno zavajajo, da to škoda, da bi se v Jugoslaviji stanje spremenilo. In to je tista inteligentna poteza, o kateri je govoril v predavanju. Enako inteligentno je, če se ne v emigraciji.

Velika resnica je tudi, da je marsikdo iskreno zaskrbljen in da so nekateri v tej zaskrbljenosti bojevitosti, a se ne zavedajo, da s tem obliko delajo za cilje, ki jih želi postaviti politično razgledane reakcionarne in konservativne sile.

Ta misel je bila izražena v predavanju.

Mislil, da se Boris Pahor omenjene objektivne vloge — in v tem je nezrelost — ne zaveda. In prav v zvezi s tem človek ne ve, kam naj bi z umazanijo, s katero mi hoče mazati roke. Človek obžaluje, da je v taborišču doživljal tako kruto usodo in skuša opravičevati njegovo današnje grozot, ki jim je bil priča. Njemu pomenijo ta pojavnost čisto nekaj drugega. Za njega je to umazan politični boj proti njegovi osebi.

Kaj naj človek ob tem reče? Da se ne razumemo? Da se ne maramo razumeti? Da hoče videti belo, kar pravim, da je črna, samo zaradi preljudbe polemike? Tudi v tem primeru se Pahor moti, če pričakuje, da mu bom umazane roke vrnil z umazanijo.

Objektivne vloge, ki jo Pahor danes igra, se prav dobro zaveda Katoliški glas. Vemo, da Pahorju ni všeč, če ta list piše, da je on «kot nekristjan videl, da je edina sila, ki nam preostane, da nas tudi nacionalno povede v bodočnost »krščanstvo«. Katoliški glas se je enostavno skliceval na zelo jasno Pahorjevo trditve.

Pahor tudi ne more mimo in drig. KP je izrgal stavek, ne pove pa, kaj je bil izveščila napisanega o tem, kako se KP za naše narodnostne pravice bori, ne pove na kateri del KP gre in v kakšni zvezi, da ne ponavljam, da je izveščila pomanjkljivi tudi po tem, ko ne omenja diskusije, v kateri je bilo o KP mnogo govora.

Očitno gre Pahorju za to, da bi zabil klin med KP in SKGZ, da bi prav sedel, ko se odnosi urejajo, zopet padli v stanje, ki je bilo za nas Slovence tako škodljivo.

Lep prispevek za ustanovitve odbora za obrambo slovenske narodne skupnosti, za katerega se je na diskusijskem večeru zavzel in v katerem naj bi bili predstavniki vseh nazorov, strank in gibanj!

Na robu je tudi Pahorjev pripis: «Argumenti predsednika vodilne organizacije. Najteže mi je pisati o tem, ker gre za osebo, ki jo vsi globoko spoštujemo. Toda moram pojasniti, da ni moj argument, ampak da gre za resnično izjavo, ki sama po sebi marsikaj pove».

Mnogi smo bili in smo še v dno mnenja, da je mesto tistih — in zelo malo jih je — ki so postali zaradi prestanega trpljenja, žrtve in bojevitosti vsenarodni in vseljidski simbol, da je njihovo mesto naj veličini in njihovi zadržani, ki nas ločujejo. Vsi nekaj nam, bi morali biti vsem sveto in kar bi morali varovati. S prispevkommi opredelivati sami trgamo niti, ki nas vežejo z njimi, kar nas v ključnih trenutkih lahko drago stane.

Delegatom občinskih konferenc SZDL sem govoril tako, kakor sem mislil in kakor sem takrat presojal položaj. Nekateri so mi že takrat očitali, da sem o Pahorju preveč govoril. Morda so imeli prav. Ob njem sem se takrat toliko zaustavil, da bi poslušalec prikazal, da Pahor izraža le zelo ozek krog Slovencev in Italijev in da tudi nima čudežne formule za reševanje naših narodnostnih problemov.

Pa se nekaj. O nečem naj se Pahor potolaži. Nič od Slovencev kulturno gospodarske zveze ali od Primorskega dnevnika si ne domišlja — Pahor je v tem pogledu manj skromen — da bo odgovornim krogom v Sloveniji solil pamet. Se manj pa, da bodo to krogi enostavno sprejeli sugestije o tem, kaj naj počnejo z malo vse, na navedeno ignorirajo in smo zanj nepomembni, tako smo glede nekaterih stvari nenadoma sila močni.

Pahor v svojem poročilu nekeje »zavoljo pravčnosti« omenja, da sedanji predsednik SKGZ pravi, da je napočil čas za sodelovanje Iz tega je lahko ugotoviti njegovo misel, da je prejšnji predsednik Slovence razdvajal, sedanj pa je skušal, če hoče nagrado za to, da bo odšel od SKGZ in do vseh skupin, ki združujejo Slovence, za konstruktivno sodelovanje, potem mu ne glede na objektivno resnico, kaj je bilo v prejšnjih letih storjenega za sodelovanje, dajem prav. Če pa misli, da se zabihi klin v samo SKGZ, potem naj bo prepričan, da se moti.

Se o nekem zapisu z roba. Starši gojenca malega semenišča so ob počitnicah po dovršeni četrti gimnaziji dobili pismo, v katerem jim je vodstvo zavoda sporočilo, da gojenec v zavodu ni več zaželen, kar da nima pogojev — in jih res nikoli ni imel — da bi stopil v poklic, v katerega malo semenišče usmerja svoje gojence. Zaradi tega naj bi šel študent teologije, ali bolje povedano, gojenec velikega semenišča, odpusti, če bi šel mali semeniščnik take sorte ne razlikuje študenta teologije, bolje, velikega semeniščnika, s semeniščnikom nik pred posvečenjem.

Tega odgovora ne morem zaključiti drugje, kakor z oprečiščnimi očiki Pahorjevega sistema diskusije, etiketiranja in njegovi uporabi dvojnega merila, ki izvirajo iz vzvišenosti, s katero gleda na ljudi, ki ne delijo njegovega mišljenja.

On lahko pita druge z nesposobnostmi, spretnimi kameloni in podobno, a gorje, če se kdo dotakne njegove osebe.

On lahko na dolgo in široko govori in piše o osvobodilnih stališčih, razvija svoje misli, polemizira in napada. Ljudje iz SKGZ, Primorskega dnevnika in tudi drugi iz Slovenije pa po njegovem nimajo pravice izreči svojega nasprotnega mnenja, svoja načela zagovarjati, kritizirati in zastavljati vprašanja.

Pred več kot 80 leti je bila v Križu ustanovljena godba na pihala, neštetoletna je nastopala ob raznih priložnostih, prebrodila težave in preživela dve vojni, polagoma pa je shirala in utihnila. Ostalo je le nekaj godcev, ki se jim je tožilo po starih časih, ko so po vasi odmevali vsi svoki. Križani pa niso taki, da bi samo tarjali. Lani je prosvetno društvo »Vesna«, po združitvi prosvetnih društev, dalo pobudo za poživitev ali pomladitev godbe. Prijavilo se je 14 dekavov v starosti od 10 do 14 let, ki se obiskujejo obvezno srednjo šolo, vaje pa je prevzel izkušen godbenik in član stare kriške godbe Herman Sulčič.

Začeli so v lanskem juniju, najprej svedoča s teorijo, pred tremi meseci pa so se spoprijeli z instrumenti, ki so jih večinoma ku-

Uspelo šolsko predavanje v Nabrežini

Tudi v Nabrežini je zadnje čase zapolnil veter svečine.

25. marca je prof. Edi Košuta razvil temo: «Doraščajoča mladina in njeni problemi». Na razoren in pojmovni način se je dotaknil mnogih vprašanj sedanjice dobe, kot otrok preje dozoreva in spozna vse pasti današnjega življenja. Druga dne pa so solariji in njihove matere verno sledili predavanju prof. Ivana Mihelica, ki je obravnaval temo: «Domače branje, dodatno izobraževanje otroku in mladostniku». Starši je predlagali strokovno literaturo ter navedli smernice za učinkovitejšo izobrazbo mlade brsti.

Ciklus predavanj je bil zaključen z izredno zanimivim vgojnim fitmom; udeležba na predavanjih je bila kar zadovoljiva, posebno smo bili veseli velikega števila mater, kar je dokaz, da so naše žene še danes vse kar je plemenitega.

Vaščan

UGOTOVITVE NA ZADNJEM OBČNEM ZBORU

Prosvetno društvo «Slavec» iz Ricmanj ima dokaj bogat enoletni delovni obračun

Število članov društva se je povečalo od 60 na 148 - Pevski zbor je redno nastopal doma, v Trstu, v drugih vaseh in onstran meje - Delovale so tudi druge sekcije - Izvoljen nov odbor

V soboto, 29. marca je p.d. «Slavec» iz Ricmanj sklicalo svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število vaščanov-članov društva. Na občnem zboru so podali glavna poročila predsednik in tajnik društva, pa tudi ostali odborniki. Iz poročil povzemamo nekaj glavnih misli in podatkov.

Predsednik Zdenko Hrvatič je otvoril občni zbor ter toplo pozdravil navzoče, posebno goste in sicer predstavnika SPZ in predstavnike prosvetnih društev iz Brega. Nato je Zdenko Hrvatič imel poročilo, v katerem je tudi dejal, da je občni zbor pomemben dogodek v vasi in bolj ali manj neposredno zanima vse vaščane, posebno pa tiste, ki v društvu aktivno delujejo ter se trudijo, da ostanje živo tradicije prosvetne ustvarjalnosti, da se krepi narodna zavest vseh vaščanov ter da se dviga tudi njihova kulturna raven. Zdenko Hrvatič se je dotaknil se raznih prosvetnih dejavnosti, ki se v društvu gojijo. Med drugim je omenil dejavnost pevskega zbora, godbe, knjižnice itd. Svoje poročilo je končal z besedami, «da je danes morda še bolj kot v preteklosti najmočnejše dejstvo v okviru društva z večjo navdušenostjo».

Člani novega odbora p. d. «Slavec» iz Ricmanjih

Bojlo občina je bilo tajiško poročilo, ki ga je imel Boris Zafran in v katerem je bilo očitno, da so odborniki in člani društva od zadnjega občnega zbora, ki je bil lani 2. marca, kar dobro delovali. Tajnik je v svojem poročilu povedal, da je bila prva naloga, ki so si jo odborniki zastavili, pridobiti čimveč članov. In to nalogo so zares dobro izpolnili, kajti od 60 članov, ki je danes kar 148. Odbor je imel v pretekli sezoni 28 rednih sej. Glavna skrb vseh odbornikov in članov je bilo redno delovanje pevskega zbora, ki je jedro celotne prosvetne dejavnosti v vasi. Pevski zbor je v tej sezoni nastopil samostojno ali skupno z drugimi zbori na raznih prireditvah, komemoracijah in priložnostih tako doma kot v Trstu, v Boljuncu, Dolini, Skednju, Dobrodo in v nekaterih k-rjih matične domovine. Tajnik je še omenil, da bi bilo treba zbor okrepiti in ga pomladiti.

Odbor prosvetnega društva je v tem letu organiziral tudi nekaj izletov. V decembru so za vaske otroke priredili miklavževanje. Najpomembnejši in najlepši praznik v vasi je bil 6. oktobra lani ob priliki razdela družinskega prapora, pri čemer je sodelovala in k uspehu pripomogla vse vas, pa tudi vaščani Loga, Polja in Dnja so prisloži na pomoč v svojem poročilu je tajnik omenil še deovanje knjižnice, godbe na pihala, v katero se je vpisalo nekaj novih sil, ki redno vadijo.

Tajnik Zafran je v zaključku poročila pozval vse vaščane, da društvu čimveč pomagajo in dejal: «Zavedati se moramo, da ima aktivno delovanje prosvetnega društva velik vpliv na dvig kulturne ravni vseh vaščanov. Vpliva tudi na vstopanje otrok v slovensko šolo in s tem krepi v nas ponos do materinega jezika, kar je zaradi mnogih novih građenj in umetnega spreminjanja našega prelepega Brega danes še bolj potrebno kot je bilo kdajkoli prej».

Po končanih poročilih so pozdravili občni zbor Miro Kapelj v imenu SPZ, Vojko Kojančič v imenu dolinskega društva »Valentin Vodnik«, Slava Slavec v imenu p.d. »France Prešern« iz Boljunca, in Miran Kuret v imenu športnega društva Breg. Po poročilih in pozdravih se je razvila živahna in zanimiva razprava, nato so sledile vloge novega odbora, ki je imel prvo sejo takoj naslednje sredo, 2. aprila, na kateri so bile razdeljene funkcije. Hkrati so se seji sklenili, da bodo v tem mesecu pobrali članarino. Novi odbor je sestavljen takole: predsednik Zdenko Hrvatič, podpredsednik Sergij Vatovec in

Zadovoljiva bilanca nabrežinske Kmečko - obrtniške posojilnice

Vsota naloženega denarja se je v lanskem letu povečala za nad 36 in pol milijona lir - Zvišala se je vsota odobrenih posojil

Upravni odbor Kmečko-obrtniške posojilnice v Nabrežini je na občnem zboru dne 30. marca podal obračun svojega lanskega letnega poslovanja; udeležba članov je bila pila, od 279 včlanjenih je bilo prisotnih le okoli 30 oseb. Na prvotno sklicani občni zbor se je odzvalo nezadostno število članov, zaradi tega je na podlagi pravilnika posojilnice moral upravni odbor podati svoj letni obračun pred tako skromnim številom prisotnih.

Poročilo upravnega odbora o poslovanju posojilnice v preteklem letu je podal njen predsednik Josip Tercon. Poudaril je pomen pozitivnega delovanja v letu 1968, kar je znak zaupanja občanov v koristne ustanove. Omenil je obstoj delne obrtniške ustanove ESA, za katero pa je med našimi obrtniki premalo zanimanja. Temu je kriva dosedanja višina 1 milijona dovoljenca posojila na kratko dobo 1 leta zapadlosti. Zadnje čase je bila ta neugodnost nekoliko spremenjena, za taka posojila se računajo znižane obrestne mere prispeva omenjena ustanova ESA.

Po sporočilu, da je posojilnica pristopila k novostanovitvi »Delni zvezki kmečko-obrtniških posojilnic v Vidmu« se je predsednik spomnil smrti dveh zaslužnih članov upravnega odbora. V letu 1968 je smrt pobrala ugledega in vsestransko razgledanega gospodarja Josipa Škrka, dolgoletnega podpredsednika odbora in 97-letnega Josipa Colja iz Devina, predsednika družini vasi občine, kateri je še v svoj viški starosti marljivo sodeloval v korist posojilnice. Prisotni so njim spomnil počastili z enominutnim molkom.

Nadaljeval je s podrobnejšo analizo poslovanja ter orisal razveseljujoče dejstvo, da je ustanova v vsakem pogledu uspešno napredovala. Zapišani je poročil hranilnih vlog; konec leta je bilo 216 vlagateljev; vsota naloženega denarja pa se je povišala za 36.550.949 lir ter je znašala na začetku leta skupno s prejšnjimi vlogami 144.938.455 lir. Od tega zneska je med letom 9 vlagateljev dvignilo 31.058.577 lir ter znašala sedaj premoženje posojilnice s kapitaliziranimi obrestmi vred kar lepo vsoto 117.213.048 lir. V letu 1968 je bilo odobrenih posojil za 41.000.000 lir, to je za 2.300.000 lir več kot v letu 1967. Zvišal se je tudi izredni rezervni sklad za 149.076 lir ter je znašal konec leta 1.424.437 lir. Čisti dobiček lanskega letnega denarnega prometa pa je 406.668 lir, kar je vsekakor odlični dokaz o življenjski zmogljivosti te naše prekriskne ustanove.

Na občnem zboru je bil navzoč tudi predstavnik »Delne zveze kmečko-obrtniških posojilnic v Vidmu«, ki je nekako obšel neljub ugotovitvi skromne udeležbe, s tehničnim pojasnilom o pomenu prislopa naše ustanove k navedeni zvezi. Obrazložil je koristi, ki jih bo imela posojilnica s to priključitvijo; naloženi denar bo ostal v obtokele v okviru naše občine s čistim dobičkom bo po lastni uvidenosti lah-

Emil Kuret, tajiška mesta so si razdelili Fabjo Kuret, Emidija Ziljan in Boris Zafran, blagajnik je Nerež Krševac, njegova namestnica pa sta Emilij Kuret in Silvester Komar. Za gospodarja je bil izvoljen Hilarij Čej, za namestnika za Zdravilo in Vojko Kuret. V odboru so še Mirka Zerjav, Dragica Hrvatič in Josip Deponte. V nadzornem odboru so Olga Demark, Bazilija Hrvatič in Peter Fabris.

SMRTNA KOSA

Jakoba Guštinčiča ni več

kamnosek ter si je z marljivim delom služil vsakdanji kruh. Kot zaveden Slovenec se je tudi on v oddelčnem boju pridružil partizanom ter je bil telefonist pri štabu artiljerijske brigade XXXI. divizije. Pri vseh, ki so ga poznali, je bil priljubljen, zato je bilo tem težje slovo ko smo Angela v nedeljek 31. marca, položili v preni grobi. Zalovanju bene čestice Sonjo in stna Danila so se pridruživši vsi znanci in prijatelji, ki bodo nepozabnega Angela ohranili v hvalnem spominu.

Naj dragi Angel počiva v miru v svoji ljubljeni domači zemlji.

Prekop grobov

Tržaško županstvo sporoča, da bodo na pokopališču pri Sv. Ani v kratkem pripravili za pokope kripti LVII. za desetine grobove proti plačilu (polje V.L.) kjer počivajo posmrtni ostanke, umrlih med 20. marcem 1959 in 15. majem 1959. Vsi tisti, ki bi radi ohranili in prekopali posmrtno ostanke, se lahko obrnejo od 19. maja do 30. maja 1969 na paznike pokopališča ali na odesk za pokopališča upravnega oddelka XII. oddelka javnih del tržaške občine, Passo Costanzi 2/V, soba 536.

Po tem roku bodo položili omenjene posmrtno ostanke v skupno kriptno, medtem ko bodo ostanke grobov spravili v občinsko skladišče in jih ne bo moč več dobiti.

RAZSTAVA POHIŠTVA

UL. SETTEFONTANE, 58, 62, 64 - TRST

OD 17. MARCA DO 17. APRILA VELIKA PONUDBA

NOVIH MODELOV KUHNJSKEGA POHIŠTVA OD 80.000 LIR DALE (ponudba vključuje tudi mizo in stole)

Obiščite veletrgovino pohištva, Ulica Madonina 18 - Velika priložnost Cenjeni klienti voščimo vesele velikonočne praznike

SVEŽE MESO

SEBOFLEX

VSE ZA KINO

IN FOTOGRAFSKI MATERIAL

Trst, Ul. Mazzini 53 Tel 733-361

Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

AVTOMOBILISTI

V VELIKI IZBIRI DOBITE PRI:

AUTOFORNITURE

ZANCHI

TRST - ULICA CORONEO 4

SLEDEČE NUJNO POTREBNE ARTIKLE:

- blatne ščitnice za vse vrste vozil
- naprave proti kraji BLOSTER, nameščene na volanu
- električne naprave proti kraji
- vzratna ogledala

in še vse potrebne nadomestne dele:

STEKLA - KLJUKE - KOMPLETNE KLJUČAVNICE - NOTRANJE OBLIGE - NAJRAZLIČNEJSI PRIKLJUČKI ITO, ITD.

Dobite lahko tudi potrebne dele, da spremenite Vaš FIAT 750 starega tipa v novega z vrtni proti vetrus.

GOSTILNA «PRI BELEM KONJIČKU»

«AL CAVALLINO BIANCO»

TRST, Ul. Servola 44 -

lastnik Bossi Giuseppe

Vam nudi pristna domača vina, krasni pršut, specialitete na žaru in čevapčice - Odlična postrežba

SUNKE VSEH VRST - VRATOVINA BREZ KOSTI - ROLANA PLECETA - BUDJOLA - SUHE KLOBASE

IN DRUGE VRSTE PREKAJENEGA MESA

V PRODAJALNAH

Mercator

Mercator

DOMAČE IN UVOZENE ŽGANE PLJACE - VINA - GÖSSER IN UNION PIVO - BREZALKOHLNE PLJACE

V 300 prodajalnah širom po Sloveniji vas čeka solidna postrežba!

RAZSTAVA POHIŠTVA

UL. SETTEFONTANE, 58, 62, 64 - TRST

Zerjal

OD 17. MARCA DO 17. APRILA VELIKA PONUDBA

NOVIH MODELOV KUHNJSKEGA POHIŠTVA OD 80.000 LIR DALE (ponudba vključuje tudi mizo in stole)

Obiščite veletrgovino pohištva, Ulica Madonina 18 - Velika priložnost Cenjeni klienti voščimo vesele velikonočne praznike

SEBOPLEX

VSE ZA KINO

IN FOTOGRAFSKI MATERIAL

Trst, Ul. Mazzini 53 Tel 733-361

Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

AVTOMOBILISTI

V VELIKI IZBIRI DOBITE PRI:

AUTOFORNITURE

ZANCHI

TRST - ULICA CORONEO 4

SLEDEČE NUJNO POTREBNE ARTIKLE:

- blatne ščitnice za vse vrste vozil
- naprave proti kraji BLOSTER, nameščene na volanu
- električne naprave proti kraji
- vzratna ogledala

in še vse potrebne nadomestne dele:

STEKLA - KLJUKE - KOMPLETNE KLJUČAVNICE - NOTRANJE OBLIGE - NAJRAZLIČNEJSI PRIKLJUČKI ITO, ITD.

Dobite lahko tudi potrebne dele, da spremenite Vaš FIAT 750 starega tipa v novega z vrtni proti vetrus.

GOSTILNA «PRI BELEM KONJIČKU»

«AL CAVALLINO BIANCO»

TRST, Ul. Servola 44 -

lastnik Bossi Giuseppe

Vam nudi pristna domača vina, krasni pršut, specialitete na žaru in čevapčice - Odlična postrežba

SUNKE VSEH VRST - VRATOVINA BREZ KOSTI - ROLANA PLECETA - BUDJOLA - SUHE KLOBASE

IN DRUGE VRSTE PREKAJENEGA MESA

V PRODAJALNAH

Mercator

Mercator

DOMAČE IN UVOZENE ŽGANE PLJACE - VINA - GÖSSER IN UNION PIVO - BREZALKOHLNE PLJACE

V 300 prodajalnah širom po Sloveniji vas čeka solidna postrežba!

RAZSTAVA POHIŠTVA

UL. SETTEFONTANE, 58, 62, 64 - TRST

Zerjal

OD 17. MARCA DO 17. APRILA VELIKA PONUDBA

NOVIH MODELOV KUHNJSKEGA POHIŠTVA OD 80.000 LIR DALE (ponudba vključuje tudi mizo in stole)

Obiščite veletrgovino pohištva, Ulica Madonina 18 - Velika priložnost Cenjeni klienti voščimo vesele velikonočne praznike

RADIO VELENA

NEDELJA, 6. APRILA

PONEDELJEK, 7. APRILA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.50 Čembalo; 10.00 Godalni orkester; 10.45 Pomladni zvoki; 11.15 Oddaja za najmlajše; 12.00 Na božna oddaja; 12.30 Z glasbo po svetu; 13.00 Mahine; Izlet na Vogel; 16.00 Klavirski duo; 16.20 Orkestri; 17.10 Jazzovski orkester; 17.30 Beseda in glasba; 18.30 Čehov; 19.00 Studenti; 19.45 Operetne melodije; 20.00 Lajka glasba; 20.30 Rehar; 21.00 H jekni nesejo; 21.00 Plošče; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Lovce, komorna sonata.

TRST

11.30 Tržaški pesmi; 14.00 "El Campanon".

KOPER

7.30, 12.30, 14.30, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Prens RL; 9.10 Zabavni zvoki; 9.30 Nedeljsko srečanje; 9.45 Ansambel Severine; 10.00 Prens RL; 10.30 Kitarist C. Ciari; 10.45 Nove plošče; 11.00 Dogodki in oddaje; 11.30 Danšnji pevci; 11.50, 12.15, 15.00 Glasba po željah; 12.30 Zunanje politični pregled; 14.00 Sosedni kraji in ljudi; 18.30 in 19.00 Na športnih igriščih; 19.30 Prens RL; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Orkestri; 9.30 Poročila; 10.00 Poročila; 10.30 Program z M. Randjem; 15.10 Motivi pod vednim nebom; 15.30 in 17.30 Popolna z Mino; 16.30 Nogomet od minute do minute; 17.15 Simf. koncert; 20.20 Veliki variete; 21.10 Športna nedelja; 21.50 Koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Oddaja za ženske; 9.35 Veliki variete; 11.00 Nedeljske pesmi; 12.00 Športna prognoza; 13.00 Kviz; 14.00 Šport; 14.30 Orkester Mauriat; 14.50 Teden aktualnosti; 15.03 Glasbeni spored; 17.30 Športna nedelja; 18.45 Glasba in skeči; 20.00 Mezzosopranistka E. Stignani in tenorist A. Pertile; 21.30 Češka folklorna glasba; 22.10 Filmska glasba; 22.40 Francoske plošče.

III. PROGRAM

10.00 Beethovenove skladbe; 12.20 Mozartova klavirska glasba; 13.00 Rossini, Liszt, Paganini; 14.00 Moskvijski simf. orkester; 15.30 Priredba Gozdičevega "Angelina belverdes"; 17.10 Sličice iz Francije; 18.45 Kulturne aktualnosti; 19.15 Koncert; 20.30 "Muenchen 1938"; 21.00 Beseda in glasba.

FILODIFUZIJA

8.00 Začetni koncert; 9.35 Maliprvi kvarteti; 10.55 Schubertov čehar; 12.20 Tenorista A. Pertile in C. Bergoni; 13.20 Blochova Judovska simfonija.

SLOVENIJA

6.05, 7.00, 11.00, 13.00, 19.30 Poročila; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 7.50 Inform. oddaja; 8.05 Marjan Marin; 8.35 Skladbe po mladino; 9.05 Naših krajev; 9.15 Se pomni, tovariši; 9.35 Klopčič; KP 1926 leta o zedinjenju Sloveniji; 10.30 Pesni borbe in dela; 10.45 Naši poslušalci čestitajo; 11.50 Pogovor s poslušalci; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Domače viže; 14.05 Zabavna glasba; 14.30 B. Majer; 14.50 "Česarjeva nova poezija"; 15.05 "Za vsa vraga nekaj"; 16.00 Nedeljsko športno popoldne; 16.30 Za ples in zvezdice; 16.45 Glasbeni koncert; 17.15 Glasbeni razdeljevalec; 20.00 "V nedeljo zvečer"; 22.05 Srečani večer; 23.35 Literarni nokturno; 23.15 Glasba velikih orkestror.

ITAL TELEVIZIJA

Maša in poslanica Urbi et orbi; 12.30 Settevoci; 13.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 17.00 Program za najmlajše; 18.00 Varietete; 19.00 Dnevnik; 19.10 Polčas nogometne tekme; 19.55 Šport in kronike strank; 20.30 Dnevnik; 21.00 Rossellini; "Atti degli apostoli"; 22.10 Športna nedelja; 23.00 Dnevnik.

II KANAL

17.00 Simf. koncert; 18.35 Liberaleve komedije; "Uno, due, tre..."; 19.00 Dnevnik; 21.15 Settevoci; 22.00 Seaway Vikingi.

JUG. TELEVIZIJA OD 6. DO 12-IV-1969

NEDELJA, 6. aprila
9.25, 20.00, 22.00 Poročila; 9.30 Po domače; 10.00 Kmetijska oddaja; 10.50 Ander-senove pravljice; 14.50 TV kazipot; 15.10 Novi ansambli; 16.30 Prvenstvo v rugbiju; Zagreb Brodarac; 18.15 Go spod Fabre - film; 19.45 Cilek; 20.30 3-2-1; 20.35 Humoriistična oddaja; 21.26 Videofon; 21.35 Športni pregled.

PONEDELJEK, 7. aprila

20.00, 22.10 Poročila; 9.35, 14.45 TV v sol; 10.30, 15.40 Rusčina; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 16.10 Angleščina; 17.35 I. Ch. Andersen; Vzgladnik; 18.07 Po Slovačiji; 18.25 Etoraska sola; 18.50 Slager sezona; 19.20 Zaspanka An; 19.45 Cilek; 20.30 3-2-1; 20.35 J. Speight; Prosto prosim - TV igra; 21.10 Razprava o pokojniškem sistemu; 21.35 Biseri glasbene literature; 21.55 En franc. cais.

TOREK, 8. aprila

20.00, 22.55 Poročila; 9.35, 14.45 TV v sol; 10.30, 15.40 Angleščina; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 16.10 Francosčina; 17.45 Risanka; 18.00 Indijanski deček - lutke; 18.20 Ovirje; 18.45 f. slov. glasbene zakladnice; 19.05 Otvarbina pripravi; 19.45 K. Stari; 20.30 3-2-1; 20.35 Velika predstava "Po pularne plošče 69".

SREDA, 9. aprila

20.00, 23.05 Poročila; 9.35 TV v

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 9.30 Bergmanove skladbe; 10.00 Bednarik; Na velikonočni ponedeljek v Landarski jami; 10.45 Mladinski zbor iz Maribora; 11.15 T. Curk; "Vrhova piščalka"; 11.55 Filmska glasba; 12.10 Pomenek s poslušalkami; 12.20 in 13.30 Glasba po željah; 14.45 Z glasbo po svetu; 15.30 Goldoni; "Grobijani"; 17.20 Kvintet; 17.40 Komorni orkester; F. Busoni; 19.00 Živa Gruden; Vstajenje in pomlad v slov. ljudski pesmi; 19.30 Melodije; 20.00 Športna tribuna; 20.30 Sestane s Fanci; 22.00 Slovenski solisti.

TRST

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.45 Pevski spored.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.00, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Prens RL; 9.10 Nove plošče; 9.45 Uspeli motivi; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Zunanje popevke; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 13.50 Športni ponedeljek; 14.00 Za odhiti in razvedril; 15.30 Operetna glasba; 17.00 Od opere do opere; 17.30 Ansambli; 18.00 in 19.30 Prens RL; 19.00 Orkester Greger; 22.10 Motivi za vsakogar.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.40 Glasbe ne tekmovalne; 10.35 Ura glasbe; 11.30 Sopranista Maria Callas; 12.00 Kontrapunkt; 13.15 Glasbeno govorni spored; 14.05 Nove pesmi; 16.30 Moderne melodije; 17.05 Program za mladino; 19.30 Luna park; 20.15 Z glasbo po svetu; 21.15 D. najska zlata leta; 22.30 Glasbeno govorni spored.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Orkestri; 10.00 Klavir in orkester; 10.35 Izbrane pesmi; 11.10 Pisana glasba; 11.50 Wilma Goich in Little Tony; 13.00 Športni pregled; 14.00 Juke box; 14.45 Pisana glasba; 15.00 Izbrane plošče; 15.18 Neapeljske pesmi; 16.35 Glasbeno enciklopedija; 18.20 Poljudna enciklopedija; 19.00 Plošče; 20.00 Glasba po željah; 22.10 Kviz; 22.40 Angleske nove plošče.

III. PROGRAM

10.00 Začetni koncert; 10.45 Haydnove simfonije; 11.30 Od gotike do baroka; 12.30 Brahmsovi dueti; 13.00 Čajkovski, Slovenska koronacija; Chopin, Koncert št. 1; Smetana, Moldava; 15.30 Jommelli; "La critica"; 17.20 Telemann in Vivaldi; 18.45 Kulturni pregled; 20.00 Italo Svevo: L'avventura di Maria.

FILODIFUZIJA

8.00 Začetni koncert; 10.10 Le surove skladbe; 10.20 Mozartove sonate; 11.55 Španske narodne pesmi; 12.10 Simfonični koncert; 13.30 Antologija interpretov.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.25 Telesna vzgoja; 7.45 Inform. oddaja; 8.08 Glasbeni matineja; 8.55 Za mlade radovedne; 9.10 P. Mihelič; Pastirček; 9.30 Paleta zvokov; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Iz starejših slov. glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalni orkestri; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Melodije; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.20 Glasbeni terminoz; 15.40 Pevski zbor CKD iz Prage; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Cimarosa; iz opere "Tajni zakon"; 18.00 Aktualnosti; 18.15 "Signal"; 18.35 Mladinska "Inter na 489"; 19.00 Lahke noč, otroci!; 19.15 Poje Stanko Kovarčič; 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV - v odmoru; "Kulturne dneve"; 22.15 Za ljubitelje jazz; 23.05 P. Golja; Dve ljudski; 23.15 Zabavna glasba.

ITAL TELEVIZIJA

12.30 Francosčina; 13.00 Poljudna vzgoja; 13.30 Dnevnik; 15.00 Športno popoldne; 17.00 Giocagio; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 19.15 Anketa o ital. jezik; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Poljski film "Predsednikov obisk"; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.45 G. Prieto-M. Brancacci; II. sio; 19.00 Angleščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Tenorist Mario Del Monaco; 22.15 TV razprava: Ju trišnji zdravnik.

šoli; 16.30 Primoze; dnevnik; Danes sem klov; 17.15 En francis; 17.30 Sodobna prehrana; 17.50 Go spodnjiški pripomočki; 18.00 Prens športnega dogodka; 19.45 TV prospekt; 20.30 3-2-1; 20.35 Placina 165 - reportaža; 21.05 G. Striša; Samorog MG Ljubljana.

ČETREK, 10. aprila

20.00, 22.40 Poročila; 9.35, 14.45 TV v sol; 10.30, 15.40 Nemščina; 11.00 Angleščina; 16.10 Osnove splošne izobrazbe; 17.45 Tiktak; 18.00 Beethoven; Schu; 18.15 Po Sloveniji; 18.45 Turbina jesen - film; 19.35 Češki madrigalisti; 19.45 Cilek; 20.30 3-2-1; 20.35 Mama te želi poznati; 21.05 Piran - filmsko mesto; 21.50 Wojeck - film.

PETEK, 11. aprila

20.00, 23.25 Poročila; 9.35, 14.45 TV v sol; 11.00 Francosčina; 16.10 Osnove splošne izobrazbe; 17.50 Jubilej velikega konika; Ch. Ch. plin; 19.20 Žena v svetu; Svednja; 19.50 Cilek; 20.30 3-2-1; 20.35 Biokratova smr; - film; 21.55 Posnetek quiza TV Zagreb.

SOBOTA, 12. aprila

20.00, 23.10 Poročila; 9.35 TV v sol; 17.45 Po domače; 18.15 Mladinska igra; 19.15 S. tovariši to variš - film; 19.45 Za boljši jezik; 19.50 Cilek; 20.30 3-2-1; 20.35 Zabavna-glasbeni oddaja; 21.35 Rezervirano za smeh; 22.00 Maščevalci - film; 22.50 TV ka žipot.

ZARADI NAMERAVANIH DISKRIMINACIJ

Ob odkritju spomenika odporništvu dve ločeni svečanosti v Vidmu 25. aprila

ANPI se ne namerava udeležiti dopoldanske uradne svečanosti, ker nista vključena kot uradna govornika tudi Parri in Boldrini - Nekaj podatkov o furlanskem odporništvu

Na praznik vstaje v Italiji, dne 25. aprila, je letos v Vidmu na programu odkritje spomenika odporništvu gibanju. Na postavitev takega spomenika so se pripravljali skoraj 11 let. Sedaj pa, ko je vsa zadeva končno izpeljana, je videti, da ne bo skupne proslave ob odkritju.

Na posebnih tiskovnih konferencah je tajnik partizanske organizacije ANPI Federico Vincenti izjavil, da nekateri krogi v Rimu in v Vidmu spletarijo z namenom, da bi ne povabili k uradni svečanosti dopoldne, katere se bo udeležil tudi predsednik vlade Rumor, niti Parrija, niti Boldrinija, ki sta bila prvotno določena, da bi na tej svečanosti govorila takoj za predsednikom vlade. Zato je vodstvo ANPI sklenilo, da se njegovi člani ne bodo udeležili dopoldanske uradne proslave in bodo pripravili vseljudsko manifestacijo pred spomenikom ločno popoldne ob 14. uri istega dne.

Vicentini je na tiskovni konferenci poudaril, da tu ne gre za ločeno manifestacijo iz principa, ampak le zaradi navedene diskriminacije proti dvema tako odličnim predstavnikom odporniškega gibanja v Italiji. Do take ločene svečanosti ne bo prišlo, če bodo še pravočasno omogočili nastop obeh predstavnikov odporniškega gibanja, ki je bilo določeno na prvotnem programu.

Za postavitev spomenika odporništvu so se že dolgo pripravljali. Septembra 1958 je občinska uprava iz Vidma razpisala natečaj za njegovo postavitev in med številnimi načrti, ki so bili predloženi, so izbrali tistega, ki so ga izdelali arh. Velle in Marconi ter kipar Basadella. Partizanska organizacija ANPI in APO so od takrat delale morale povzeti številne akcije in premostiti mnoge ovire, ki so jih postavljali tisti, katerim ni bilo po volji, da se postavi tak spomenik v Vidmu. Spomenik bi moral po prvotnem načrtu odkriti že lani 25. aprila, nato 8. septembra in končno smo prišli do letošnjega 25. aprila preden je bilo vse pripravljeno.

Naša dežela ima zelo vidno vlogo v zadnjih dejanjih za zlo.

OB DESETI OBLETNICI SMRTI

Pisatelj France Bevk bo govoril o življenju in delu Damira Feigla

Spominski večer bo v petek v klubu "Simon Gregorčič" na Verdjevem korzu

Konec meseca bo poteklo desetletje odkar nas je zapustil pisatelj, humorist in kulturni delavec Damir Feigl. Vodstvo kluba "Simon Gregorčič" je zaradi tega sklenilo, da primerno obnovi spomin na tega kulturnega delavca in ga povabi enega izmed Feiglovih prijateljev iz slabih in dobrih letih, pisatelja in Franceta Bevka, da bi govoril o njem. Večer posvečen Damiru Feiglu bo v petek, 11. aprila v klubski dvorani na Verdjevem korzu 13 ob 20.45.

Ob tej priliki se nam zdijo pravilno nekoliko obuditi spomin na Damira Feigla. Rodil se je 1879 v Idriji v Gorici je leta 1900 došil klasično gimnazij. Studiral je nekaj let na Dunaju, a ni mogel dokončati študija zaradi pomanjkanja gorniških sredstev. Posvetil se je kulturnemu delu in pisanju za ljudstvo. Zaposlil se je v založbi Andreja Gabrščaka, v letih prve svetovne vojne je ostal v Gorici do zadnjega.

Po vojni je postal tajnik županske zveze in Zveze prostovoljnih društev ter odbornik književne zadruge "Goriška matica". V času fašistične "terorije" je delal skupaj s Francetom Bevkom in ko so slednjega gnali po zaporih in internacijah je moral čestokrat prevzeti tudi del njegovega dela na svoja ramena. S pisano in govorno besedo je v najhujših dneh, ko so z vladnimi dekreti hoteli zbrisati našo govoriko na Goriškem, širil slovenski jezik in slovensko kulturo med ljudstvom. Njegove knjige so našle pot v še tako zakotne hiše naših gora, njegova duhovna vidna in šegavost sta vplivali našim ljudem novih moči za odpor v neenaki borbi proti tujemu nasilju in krivici.

Za časa druge svetovne vojne je bil tudi on nekaj časa v zaporu, po letu 1947 je postal odgovorni urednik naprednega tednika "Soča", in v tem svojstvu so nanj telele puščice cenzure in raznih oblastí. Zaradi pisanja "Soče" je bil leta 1950 tudi pred sodiščem.

Napisal je 17 knjig, ki jih še danes najdemo v knjižnicah številnih slovenskih družin, čeprav niso lepo vezane, kot to zahteva današnja moda. Naslovi njegovih knjig so: "Pol litra pivpave" (1911), "Bacili in bacilke" (1920), "Tik za fronto" (1921), "Po strani klubov" (1923), "Domače živili", "Pasja dlaka" (1926), "Na skrivnostnih tleh" (1929), "Faraon v fraku in Breze" (1931), "Ob obratu stoletja" in "Kolumb" (1932), "Čarovnik brez dovoljenja", "Čudežno oko", "Okoli sveta" "Supervitalni".

Prosvetno društvo "Briški Grič" priredi na DVORU praznik 1. maja v Števerjanu

Sodelujejo: 1. Ansambel LOJZE SLAK iz Ljubljane s pevkama MARIJANO DERZAJ in ADRIJANO ŽUPANČIČ

2. Godbeni ansambel in pevec s področja naše dežele.

3. Domači vinogradniki bodo pripravili VINSKO RAZSTAVO v kleti na DVORU

Nasvidenje 1. maja v Števerjanu!

Prosvetno društvo "Briški Grič" priredi na DVORU praznik 1. maja v Števerjanu

Sodelujejo: 1. Ansambel LOJZE SLAK iz Ljubljane s pevkama MARIJANO DERZAJ in ADRIJANO ŽUPANČIČ

2. Godbeni ansambel in pevec s področja naše dežele.

3. Domači vinogradniki bodo pripravili VINSKO RAZSTAVO v kleti na DVORU

Nasvidenje 1. maja v Števerjanu!

Prosvetno društvo "Jezero" vabi Doberdobce in prebivalce ostalih kraških vasi, da si dramo ogledajo.

Davki v Sovodnjah

V četrtek 10. aprila bodo davčni uradniki iz Gorice na županstvu v Sovodnjah pobirali zapadli obrok davkov, in sicer od 8. do 12. ure. Kdor si hoče prihraniti pot v mesto na davkarjo, lahko opravi svoje plačilo ob tej priliki.

Nakazila za bencin proste cone

Automobilski klub v Gorici sporoča vsem prizadežim, da je na njegovem sešedu v Ul. Roma 16 v Gorici v teku razdeljevanje nakazil za bencin in nafto proste cone za drugo trimesečje 1969.

V OKVIRU OBČINSKE OLIMPIADE

Poseben odbor pod predsedstvom župana Jarca vodi priprave za nastop v lahki atletiki, košarki in odbojki

Prosvetno društvo "Jezero" v Doberdolu prireja v nedeljo 13. aprila ob 20. uri zvečer v prosvetni dvorani dramski večer. Nastopila bo skupina prosvetnega društva "Proletarij" s dramo "Svet brez sovraštva" Mire Pucove.

Drama v treh dejanjih obravnava črne nemške okupacije v Ljubljani. Godi se v političnih zaporih, kjer so bile zaprte slovenske žene in dekleta. Igra je dokument časa, dokaz vsenarodnega odpora proti tujim zločinom in domačim izdajalcem.

Na pobudo italijanskega Vsestranskega olimpijskega odbora (CONI) bodo številne občinske komisije priredile mladinske igre. S tem omenjeni odbor namerava razširiti šport predvsem med mladino z zdravstvenega in vzgojnega vidika. Glavni namen pa je, da bi se šport razširil med množicami in bi bil kot do sedaj prepuščen zasebnim pobudam in dobri volji posameznih ljudi ali društev.

Tem mladinskim igram so se na Goriškem pridružile številne občine, ki so v ta namen že izvolile občinske odbore, in določile datume, v katerih bodo občinske igre z zaključno fazo pod imenom "Občinska olimpiada". Občinske mladinske igre se bodo zaključile ob 15. maja leta 1969. Posamezniki ali skupine, zmagovalci na občinskih mladinskih igrah, pa bodo nato sodelovali na pokrajinskih, regionalnih, državnih mladinskih igrah. Vsaka občina pa mora v začetku poskrbeti za nagrade in za organizacijo.

Tem igram, ki jih organizira CONI in ki se bodo nadaljevale tudi v prihodnjih letih, se je pridružila tudi doberdobska občina. V ta namen je imenovala občinski odbor za mladinske igre, v katerem so predstavniki šole, športnih združenj in dopisniki krajevnega časopisa. V tem komisiji so: učitelj Sergej Korošec, Franc Jelen, Jože Dekleva. Njihove govore sta takrat objavila "Primorski dnevnik" in "Soča". V Primorskem dnevniku je izšel tudi članek izpod peresa Andreja Budala.

Vodstvo kluba "Simon Gregorčič" vabi vse goriške Slovence, da se udeležijo Feiglove proslave.

Župan Andrej Jarc je prisotnim pojasnil namen iger in sporočil, da je doberdobska občina sprejela pobudo pokrajinskega vodstva CONI, da se tudi Doberdob vključi v te igrice. Jasno je, da Doberdobci ne bodo mogli sodelovati v vseh možnih športnih panogah, ker jim primanjkujejo ustrezni športni objekti. Občinska uprava pa se je kljub temu pridružila tem igram z namenom, da se domači športniki spoznajo z mladino iz drugih občin. Poleg tega bo verjetno že v tem letu dograjeno občinsko igrišče, ki bo v prihodnjih letih omogočilo doberdobski mladini, da bo sode-

lovala tudi v tistih športnih panogah, v katerih sedaj ne more sodelovati.

Po daljši razpravi, v katero so posegli prisotni mladinci iz vseh naselij občine, so določili, da bodo mladinske igre v občini Doberdob obsegale lahko atletiko, košarko in odbojko. V prihodnjem letu pa, ko bo športno igrišče že pripravljeno, bodo vključili še druge panoge. Na tem sestanku so določili tudi osebe, ki bodo poskrbele za trening mladih. V ta namen so sklicali svojo osnovnolsko in srednješolsko mladino meškega in ženskega spola na posvet pred obojno šolo v Doberdolu.

V zvezi s tem problemom je bil v preteklem mesecu sestanek v Trzinu med občinskimi predstavniki, ki trziškega okrožja. V ponedeljek 31. marca, zvečer pa je bilo posvetovanje med župani trziškega področja v Doberdolu.

Izlet v Hannover z obiskom razstave

Deželna ustanova za razvoj obrtništva (ESA) pripravlja potrdnjeni izlet v Hannover v Zvezni Nemčiji, ob priliki tamkajšnje tehnične razstave, ki zanima obrtnike zaradi bogate razstave strojev za obdelavo lesa.

Udeleženci bodo potovali z vlakom iz Vidma z odhodom dne 30. aprila zvečer; povratek pa bo dne 5. maja jutraj. Celotni stroški znašajo 41.000 lit. Del stroškov bo prispevala ESA. Prijave sprejema vodstvo ESA v Vidmu. Vleje Veneza 100, tel. 54-566 najkasneje do 10. aprila.

Iz goriške bolnišnice

Včeraj ponoči je padel domni v štrandu po stopnicah 17-letni Jordan Zagavec iz Kraške ulice 43 ter se pri tem odrgnil po telesu in rokah. Vendar so bile poškodbe le lažje značaja in v bolnišnici so mu nudili prvo pomoč. Okrevljal bo v treh dneh.

Za 12 dni pa so pridržali na zdraviljenju 38-letnega Marja Martellanija iz Gorice Ul. Colombo 23, ki se je ponesrečil na delu v tekstilni tovarni v Podgori. Zdravnik mu je ugotovil udarec na prsni koš z verjetnim zlomom nekakega reber. Poškodoval se je ko mu je spodnilo na mokrih tleh ter je treščil ob

šport šport šport šport šport šport

V nedeljo, 13. aprila Orientacijski pohod na Opčinah

V nedeljo, 13. aprila bo na Opčinah tekmovalci v orientacijskem pohodu, ki ga prireja športno društvo Polet in prosvetno društvo Tabor.

VPISOVANJE BO V ČETRTEK
10. IN PETEK, 11. APRILA OD 20 DO 21.30 V GREGORČEVI DVORANI, UL. GEPPE 9. V ČETRTEK OB ISTEM ČASU BO VPISOVANJE TUDI V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH. Vpisnina je 500 lir za vsako ekipo.

Ekipe lahko štejejo od 4 do 6 oseb; imeti morajo s seboj kompas, kotimer (za dolževanje nekaterih smeri v stonjah) in splošno Fo. 40 A II 80 — Opčine in okolica. Pohod bo tehnično zahteven, ker v prvem delu ne bo markacij, ampak bodo dane koordinate točk.

Zbirališče bo v Prosvetnem domu na Opčinah ob 7.30, ob 7.45 bo vstop v dvorano prenovljen. Ob koncu tekmovalna bo sestavljena lestvica po ekipah in po družinah. Prvih šest ekip bo ocenjenih s točkami 9, 7, 6, 5, 4, 3. Ostale ekipe, ki bodo prispele na cilj v maksimalnem času in ne bodo diskvalificirane, bodo prejle po eno točko. Društvo, ki bo zbralo največ točk, bo prejelo prehodni pokal prosvetnega društva Tabor. V trajno last si bo društvo pridobilo pokal z dvema nezaporednima zmagama.

Prireditelj bo sprejemal morebitne pritožbe 30 minut po razveljavi tekmovalne. Pismeni pritožbi je treba priložiti kavelj 1000 lir. Vse ekipe bodo morale počakati na cilju, dokler ne bo prišla na cilj zadnja ekipa njihovega društva.

Organizatorji ne prevzemajo nikakršne odgovornosti za morebitne poškodbe in druge škodo, ki bi jo utrpeli udeleženci pohoda.

Vsa ostala pravila in morebitne spremembe bodo objavljene neposredno pred startom.

ODBOJKA

Goriška Olimpija premagala šesterko Libertas iz Turjaka

Olimpija — Libertas 3:2

(16:14, 16:14, 7:15, 15:17, 15:13)
OLIMPIJA: Antonič, Soban, Valentinič (k.), Spacapan, Černič, Čotič, Kraner, Gergolet.

LIBERTAS: Gergolet (k.), Sverzut, Zamarian, Scaravetto, Treulin, Martinuzzi, Furlan, Zamarian. Sodniki: Brezigar, Del Degan, Vancari.

V sredo 2. aprila je šesterka goriške Olimpije porazila Libertas iz Turjaka, ki je eno najmočnejših moštev tega prvenstva. Igra je bila zelo zmehčana, borbenost in napetost pa so se izkazali v zelo močnem napadom, obrambah pa je bila šibkejša, posebno v blokiranju. Pomembna za zmago pa je bila velika zagrizenost, ki je na žalost manjkala pri marsikateri izmed prejšnjih tekem.

Tekma se je začela z zelo hitrim tempom in smo bili priča lepih akcijam na obeh straneh. Stanje točk je bilo ves čas izenačeno; vendar si je Olimpija po 14:14 z nekaterimi posrečeno točlenimi žigami zasluženo osvojila prvi set. Isto lahko rečemo tudi o drugem setu, ki je bil v nekaterih trenutkih celo lepši od prvega.

Prva polovica tretjega seta je bila zelo napeta, ampak pri stanju 14:14 je Olimpija zmagala.

ORVESTILO

SZ BOR javlja, da bodo ob torkih od 18.30 do 20. ure redni treningi druge ženske odbojbarske ekipe, ob četrkih pa moških ekip.

Športno društvo DEVIN-STIVAN želi vselej velikonočne praznike vsem svojim članom in simpatizerjem.

MOŠKA D LIGA

DOMAČI ŠPORT

NOGOMET DANES

V NEDELJO, 6. APRILA
II. amaterska liga
Ob 15. uri v standardu
Juventina — Sovodnje
III. amaterska liga
Ob 10.30 pri S. Sergiju
Flaminio — Breg
Ob 15.30 pri Sv. Alojziju
Coop — Primorje
Ob 10.30 na stadionu «Prvi maj»
Union — Libertas Prosek

JUTRI

V PONEDELJEK, 7. APRILA
Ob 11. uri pri S. Sergiju
Gretta — Zaria
Ob 15.30 v Nabrežini
Vesna — Primorje
Mladinsko prvenstvo
Ob 10. uri v standardu
Juventina — Sovodnje

Opozorilo dopisnikom

Naprosamo vse naše športne sodelavce, da nam prispevajo, v ponedeljek, prispevke o odigranih tekmah.

Športna redakcija

NOGOMET DANES

ALIGA

(9. POVRATNO KOLO)
ATALANTA — PALERMO
Francescon
BOLOGNA — ROMA
Toselli
CAGLIARI — MILAN
Sberdella
INTER — TORINO
Monti

NA VELIKONOČNI PONEDELJEK

Borovi mladinci na pripravljalnem turnirju za mladinske igre

Na velikonočni ponedeljek bodo Borovi mladinci spet igrali v okviru priprav na mladinske igre. Tudi ta športni dan je organiziral Frizzatti, ki je tokrat povabil še društva Lloyd, Hausbrandt, minibasketni center Trizzano ter sinove ameriških vojakov iz Aviana. Borovi bodo igrali tri tekme in sicer eno starejša ekipa ter ostali dve mlajša. V prvi tekmi se bodo starejši pomerili z Lloydom. Tekma je odprta vsakemu rezultatu, čeprav so predvidevanja v korist lloydovcev, kajti, če ne drugega, bolje obvladajo tehniko. Borovi trener ne bo poslal na igrišče brata Hrvat, ki sta se zadnjič odlikovala, ker misli sestaviti ekipo iz igralcev rojenih samo 1955. leta. Tako bodo nastopili za plave Kosmina, Sosti, Umek, Barazutti, Vukotić, Zitko. Vsekaror bo ta tekma služila za prikaz sposobnosti novih igralcev. Gre predvsem za dva pivota Kosmino (13 let, 175 cm in Umka (13 let, 178 cm). Oba igralca sta začela gojiti kosarko šele pred 15 dnevi, a sta se že izkazala na treningu. Vsekaror od

ločino besedo pričakujemo na ponedeljkovi tekmi.

Mlajši borovi bodo odigrali kar dve tekmi. Najprej bodo nastopili proti Mivarju in nato proti Trizzanu. Tudi tu je rezultat v dvomu, kajti pred dobrim mesecem so plavi izgubili ravno proti Mivarju. Vsekaror smo gotovi, da bodo dali vse od sebe. Nastopili pa bodo Marc, Starc, Košuta, Zolija, Karel, Oskar in Vatrovec.

Sporod tekem:

8.30 Bor A — Lloyd
9.30 Mivar B — Bor B
10.30 Mivar A — Hausbrandt A
11.30 Trizzano — Bor B
15.00 Mivar B — Aviano B
16.00 Mivar A — Aviano A

SZ BOR

obvešča vse udeležence ponedeljskega kosarkarskega turnirja na Gretti, da se zberejo ob 7.45 na Trgu Oberdan.

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovorno-potniškimi ladjami:

redno linijo okoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: «SPLOŠNA PLOVBA» Piran - Zuperciceva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.

Telexi: 34-122 Yu Plovba
34-123 Yu Plovba

Telegrami: Plovba Piran

Telefon: 73-470 do 73-477

NOGOMET

RIM, 5. — Za sestavo italijanske reprezentance «under 21», ki bo 16. aprila nastopila v Vidmu v prijateljski tekmi proti Romuniji, je italijanska nogometna zveza povabila na skupni trening naslednje igralce:

ATALANTA: Adriano Novellini, Giuseppe Zaniboni;
BOLOGNA: Augusto Scala;
BRESCIA: Antonello Cucureddu;
FIORENTINA: Paolo Stanzial;
INTERNAZIONALE: Dino Spadetto;
LECCO: Pietro Marchetti;
MILAN: William Vecchi;
MONZA: Marco Achilli;
NAPOLI: Alessandro Abbondanza;
ROMA: Luciano Spinosi;
SAMPDORIA: Giuseppe Sabadini;
TORINO: Alberto Bertonielli, Paolo Pulici, Rosario Rampanti;
VARESE: Angelo Rimbano.

BARI, 5. — Italijanska drugoligaška reprezentanca «under 21» je danes premagal ustrežno švicarsko moštvo 3:0 (3:0).

AMIENS, 5. — Tekma italijanskih amaterskih reprezentanc Francije in Italije se je končala z 2:1 (1:0) v korist Francozov.

VEŠLANJE

LONDON, 5. — Stopetnajsta veslaška regata med univerzama Cambridge in Oxford na Temzi se je končala z zmago osmerca iz Cambridgea.

V organizaciji openskega športnega društva Polet

20. APRILA «PLAVALNI DAN»

PRAVILNIK

1. Športno društvo Polet prireditelj dneva, 20. aprila 1969, «Plavalni dan» — tekmovalne v plavanju, namenjene članom vseh slovenskih športnih in prosvetnih društev na Tržaškem in Goriškem. Tekmovalna se lahko udeležijo tudi posamezniki, ki niso člani društev.

2. Tekmovalci bo v občinskem pokritem bazenu «B. Bianchi» Nabrežje Gulli 4, in sicer od 8.30 do predvidoma 13.15.

3. Tekmovalci so razdeljeni na naslednje kategorije:

- Člani in članice — rojeni leta 1954 ali prej.
- Mladinci in mladinke — rojeni med leti 1955 do vključno 1958.
- dečki in deklice — rojeni leta 1959 ali kasneje.

Tekmovalci lahko nastopajo izključno le v svoji kategoriji, vendar tudi v več panogah.

4. Vsako društvo lahko prijavi v posameznih panogah po tri tekmovalce in eno ekipo za štafeto, kjer je ta predvidena.

5. Vpisnina za vsakega tekmovalca znaša 500 lir za panogo, ki jo je treba vplačati ob vpisu. V primeru, da se prijavljeni tekmovalci ne javi na startu, se vpsnina ne vrne. Prijava brez vplačane vpsnine je neveljavna.

6. Prijave se sprejemajo v četrtek 10. in petek 11. aprila 1969 med 20. in 21.30 v Gregorčevih dvorani, UL. GEPPE 9/1.

Vsako društvo mora ob vpisu predložiti seznam tekmovalcev, in sicer za vsako posamezno kategorijo na poseben polji ter zavedbo sodelovanja v posameznih panogah. Ob prijemu in imenu tekmovalca mora biti tudi navedeno leto rojstva, ki ga je treba pred tekmovalcem na zahtevo komisije tudi dokazati z veljavnim dokumentom. Vsak prijavljeni tekmovalci lahko nastopajo le za eno društvo.

7. Športno društvo Polet bo podelilo posameznim tekmovalcem in štafetam zlato medaljo za prvo mesto, srebrno medaljo za drugo mesto in bronasto medaljo za tretje mesto. Društvo, ki bo osvojilo največ točk, prejme prehodni pokal SD POLET.

Pokale diplome in praktična darila lahko nudijo tudi druga društva in ustanove.

8. Sistem tekmovalstva je naslednji: 1. mesto 3 točke, 2. mesto 2 točki, 3. mesto 1 točka. Za štafete se točke podvojijo.

9. Tekmovalstvo vodi posebna komisija, ki ji načeljuje prof. Bojan Pavličič in v kateri ni nobenega člana SD Polet. Komisija bo sprejemala morebitne pismene pritožbe v roku 15 minut po razglasitvi rezultatov. Pritožbe sprejema izključno le predsednik komisije. Za vsako pritožbo je treba

položiti kavelj v znesku 3.000 lir, ki se v primeru zavrnitve protesta ne vrne.

10. Startne liste za posamezne panoge in predvideni čas nastopa bo objavljen vsaj en dan pred tekmovalcem v «Primorskem dnevniku». Startno listo bo postavila komisija tekmovalstva. Zborovanje vseh tekmovalcev je dne 20. aprila 1969 ob 8.00 v veži občinskega pokriega bazena.

11. Vstop v bazen imajo izključno le člani komisije, sodniki in tekmovalci. Vstop v bazen ni dovoljen s čevlji. Tekmovalci, ki so zaključili tekmovalstvo, morajo takoj po tekmi zapustiti bazen.

12. Organizator ne odgovarja za morebitne težave kakršneoli vrste, ki bi jih utegnili zadobiti tekmovalci ali obiskovalci. Vstop na tribune pokritega bazena je prost.

13. Organizator si pridržuje pravico, da spremeni pravilnik v primeru, če je to objavljeno vsaj pol ure pred začetkom vsakega tekmovalstva.

14. Tekmovalci bodo tekmovali v naslednjih panogah:

CLANI
100 m prosto
100 m prsno
100 m hrbtno
100 m metulček (delfin)

Tekmovalci v teh panogah bodo tekmovali po sistemu izločilne tekmovalstva (baterije). Sedem po času

najboljših tekmovalcev se uvrsti v finale, ki odloča o zmagovalcu.

Štafeta 4 x 66 m mešan. O vrstnem redu odločajo časi.)

CLANICE

66 m prosto (baterije in finale)
66 m prsno
66 m hrbtno
4 x 66 m prosto.

(Tekmovalke — razen za 66 m prosto — tekmujejo v serijah, pri čemer bo lestvica določena na osnovi najboljših časov.)

MLADINCI

66 m prosto (baterije in finale)
66 m prsno
66 m hrbtno
66 m metulček (delfin)
Štafeta 4 x 66 m prosto.

(Tekmovalci — razen za 66 m prosto — tekmujejo v serijah.)

MLADINKE

66 m prosto
66 m prsno
(tekmovalstvo v serijah)

DEČKI

33 m poljubno — serije
DEKLICE

33 m poljubno — serije
Športno društvo POLET vabi športna in sorodna društva, da se v čim večjem številu udeležijo «Plavalnega dne», saj bo tudi od tega odvisno naše nadaljnje udeleževanje v plavanju, ki naj zadobi med našo mladino kar največ pristašev.

Pravkar sem premišljevala, kako rada bi vprašala ameriško ali češko delegatko, po kakšni poti uveljavljajo njihove volilne svoje politične pravice, pa sem oklevala zaradi svojega pomanjkljivega jezikovnega znanja. Rada bi bila izvedela, ali imajo ženske svoje posebno politično organizacijo ali pa nastopajo skupno z moškimi po strankah. Hvala bogu, delegatka iz neke južnoameriške države je čutila enako radovednost in je že vpraševala. Sobesednica ji je pojasnila:

«Pri nas nimamo posebne ženske stranke in, kakor mi je znano, tudi drugod ne. Naše žene stopajo po svojem prepričanju v obstoječe politične stranke in delajo z njimi pri volilni propagandi in pri volitvah v vse upravne in zakonodajne odbore. Ženske organizacije vabijo volilke kakor na Češkoslovaškem tudi pri nas na volilne informativne seitanke. Če bi mislile, da smo z državljansko enakopravnostjo v zakonodaji dosegle vse, bi se bridko motile. Vest človeštva, pa tudi vest žena je treba nenehno vzbujaati.»

Svojevrstno je bilo društvo Edinstvo slovenskih žen, neministična organizacija brez stalnega sedeža. Društvo v državi, kjer je bil zadnji kongres, je bilo nekaka centrala in je vodilo delo celotne organizacije do prihodnjega kongresa, ki je bil vsakokrat v drugi državi. Smisel tega združenja je pojasnila na beograjskem kongresu 1933 izredno simpatična Poljakinja dr. Zofija Kavecka med drugim takole:

«Številni vestranski kongresi znanstvenih, umetniških in strokovnih organizacij polagajo temelj veliki zedinjeni slovenski kulturi, ki naj da dokaz o stvariteljski moči slovenskih plemen zlasti onim narodom, ki so zaverovani v svoje namišljeno poslanstvo, da morajo biti vzgojitelji in gospodarji Slovanom. V tem skupnem programu je široko delovno polje tudi za ženo.»

Beograjski kongres je nakazal se stvarno delo: prizadevanje za mirno spravo razdvojenih slovenskih plemen, vsako

letno pošiljanje mlajših pedagogov v druge slovenske države na društvene stroške, sestavljanje pregleda o prevedeni literaturi iz slovenskih jezikov, načrtno prevajanje, izmenjavanje književnih del ter ženskih in mladinskih listov, uvedba ene tedenske ure za slovensko literaturo na srednjih šolah itd.

Opazovala sem te žene, ki so prišle iz vseh krajev slovenskih držav, le iz Sovjetske zveze jih ni bilo. Najbolj delovne so se mi zdele Poljakinje. Med njimi je bila visoka uradnica z varšavske policije in uniformi. Njeno pripovedovanje o lastni praksi je bilo za nas nadvse zanimivo, saj smo se takrat tudi me pogovarjali za sprejem žensk v policijsko službo in je na ljubljanski policiji že delala juristka, ki je imela referat za ženske in mladinski kriminal.

V osebnih pogovorih smo skušale govoriti vsaka po svoje, vendar smo ga lomile v vseh slovenskih jezikih! Najbolj smo se ustavljale ob tistih besedah, ki imajo pri raznih narodih različne pomen, včasih smešen ali celo nedostojen! Sklenile smo, da bomo takoj začele sestavljati seznam takih izrazov in ga pozneje predložile slavistom, da bi — če bi bilo mogoče — uredili ta neprijetni mednarodni običajni pojav. Zaradi drugega nujnejšega dela in zaradi mednarodnih političnih dogodkov iz te moke ni utegnili biti kruha.

Ceprov so hodile na ta zborovanja Slovanke z najlepšimi nameni in načrti in z upanjem, da se nam bodo kmalu pridružile še Rusinje, sem vendar že pri osebnem občevarjanju videla, kako daleč je še bilo samo kulturno zblizanje in da je še veljalo tisto staro spoznanje: čim bolj smo si bili Slovani oddaljeni, tem rajši smo se imeli, in čim bliže smo si, tem težje je urediti sožitje. Že med Čehinjo in Poljakinja pa med Srbkinjo in Bolgarico ni bilo tiste pristranosti kakor med Jugoslovanko in Čehinjo ali Poljakinja in Bolgarico!

Kot zastopnica Jugoslovanske ženske zveze sem bila v tričlanski delegaciji na kongresu Mednarodne ženske zveze v Edinburghu 1938 in se udeleževala globoko zajetega ženskega

kdor ponudi DONAT
ponudi
zdravje

DONAT — po vsebini in količini mineralnih soli edinstvena mineralna voda, ki zdravi obolenja želca, jeter, žolčeca in presrečnega črevesja.
ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — 300 let

HOTEL SLON LJUBLJANA
TITOVA UL. 10 - TEL. OD 20641 DO 20644

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM • PRIZNANA MEDNARODNA KUHINJA IN NARODNA RESTAVRACIJA • NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM • KAVARNA • BISTRO • DELIKATESO, EKSPRESNA PRAŽENKA • SNACK BAROM IN SLASIČARNO • KLUBSKI PROGRAMI IN BANKETNA DVORANA • APERITIVNI BAR

AVTOPROMET GORICA NOVA GORICA
TELEF. 2102

PRIPOROČA ZIMOVANJE NA LOKVAH

Splošne bralce obveščamo, da je v znanem smučarskem centru Lokve na novo odprta razsvetljena smučarska progabina Vabimo Vas, da nas tudi med delavniki obiščite, ko bomo solidno in hitro postreženi v našem hotelu Poldanovec Lokve. Se priporoča AVTOPROMET GORICA — HOTEL POLDANOVEC, Lokve.

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462

s svojimi obrati: restavracijo, kavarno
Prvorazredna kuhinja - Ples vsak večer
razen turka in baršil program

In gostilna «Pri hrošču»
gostilna «Zvezda»
telefon 21-2

MARKET
SEŽANA - KOPER
NOVA GORICA - KRAJNSKA GORA

BUDJOLO
ODLIČNO KRAŠKO MESNO SPECIALITETO

ARETTA
ULTRA THIN

med elegantnimi in preciznimi urami je naicenejša znamka

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje

IMPORT
EXPORT

Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izraden popust — Garancija —

POT SE VIJE

58

Spomini

Pa mi je čopovedovala, da je delo žena vsekakor neprimerno bolj uspešno in da so se razmere očitno izboljšale, odkar imajo žene besedo v politiki.

«Vendar ne gre vse tako lahko, kakor smo si prej mislili. Pri nas in tudi v drugih svobodnih deželah se političnih pravic ne zavedajo še vse žene in brez upora prenašajo krivice, ki se ponekod gode še njim samim, otrokom, stariim ljudem ali kje drugje. Trpe krivice, ki bi se dale hitro odpraviti, če bi se same zavezele za to v občinskih in drugih zastopstvih.»

Članica poljske delegacije, ki je sedela na nasprotni strani, je ušla najin pogovor in ga dopolnjevala:

«Moški tako počasi spreminjajo svoje tradicionalno mnenje o ženski manjvrednosti in si marsikje še lastijo svojo staro pravico in oblast pri odločanju.»

Na edinburškem kongresu 1938 sem v komisiji za žensko volilno pravico s posebnim zanimanjem poslušala poročevalki iz Zedinjenih držav in s Češkoslovaške. Obe sta dokazovali, kako je organizirano žensko delo še vedno potrebno.

«Naša ženska zveza sklicuje po vsakih volitvah sestaneke volilnih delavk. Tu nam poročajo o svojih skušnjah, težavah in ovirah, pa tudi o uspehih med volilno propagando in pri volitvah. Nato si začrtajo osnovne smernice za uspešnejše delo pri naslednjih volitvah.»

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 8, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NARODNINA: mesečno 800 lir, letno 8.000 lir, polletna 4.000 lir, celoletna 8.000 lir, SPRJ. posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska — TRST — UL. GEPPE 9/1, telefon 21-027, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-370/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v štiri enote stoica: trgovski 150 finančno-upravni 450, osmrtni 150 lir — Mali oglasi 40 beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst

(Nadaljevanje sledi)